د ترکیې مازیګرۍ

(یونلیک)

قاضي محمد حسن حقيار

۱۳۹۴ لمریز کال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکيې مازيگرى

(د ترکيې يونليک)

محمد حسن حقيار

۱۳۹۴ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: د ترکيې مازيګرى

ليکـــوال: محمد حسن حقيار

خپرونـدى: د افغانستان ملي تحريك، فرهنګي څانګه

وېـبپـانـه: www.melitahrik.com

ډيزاينګر: ضياء ساپى

پښتۍ ډيزاين: فياض حميد

چـاپشمېـر: ۱۰۰۰ ټوکه

چـاپـکـال: ۱۳۹۴ ل کال/ ۲۰۱۵م

د تحريك د خپرونو لړ: (۴۶)

يادونه: د چاپ حقوق له ملي تحريک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسوليت ليکوال پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلیک

سرلیک **مخ**

د سر خبرې..۱
وېزه او ملګري..۳
د قسطنطینې پر لور..۶
د ترکیې لنډه پېژندګلوي..۱۰
دا مهال د ترکیې دیني حالت..۱۴
د استانبول رڼه ماضي..۱۶
مازیګری د استانبول مزه کوینه..۱۹
په نشه کې تېشه..۲۳
انجلۍ د یار په ننداره شوه..۲۹
قونیه..۳۳
هیچ مولینا نشد مولای روم..۳۸
صوفیانه رقص او سماع..۴۴
قره مان که قهرمان؟..۴۸
ګل مې په لاس درته ولاړ یم..۵۴
نورو ته نوی ماته تکرار کلی..۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

...تامریدی شمس تبریزی نشد.............................٦٢
د نوشیهر پر لور...٦٦
نوشیهر...٦٩
کپدوکیا که د فطرت کرشمه؟...............................٧٣
ترځمکې لاندې هېښوونکی تاریخي ښار.....................٨٠
سیم گیټ...٨٦
وروستۍ ناسته او د خدای په امانۍ شېبې....................٨٩
جدايي راغله لارې دوه شوې.................................٩٢
د استانبول رڼاګانې...٩٥
چې خان یې په یاران یې......................................٩٩
رښتیا هم عاشق ړوند وي.....................................١٠٣
یا لندن یا مرگ...١٠٦
د سفر پای...١١٠

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرخبرې

د نړۍ ګڼو هېوادونو ته د شخصي او رسمي سفرونو توفيق را په برخه شوی دی، خو د ګڼو بوختيا وو له کبله يې د خاطرو ثبتولو او يا په بله وينا يون ليکلو ته اوزګار شوی نه يم ،د حج يونليک يا د حرمينو هنداره مې ځکه وليکله چې حجاجو ته د حج مناسک او مراسم وروښيم ، د فرضو ،واجبو ، سنتو او مستحبو تو پير ورته جوت کړم او افغانان او په خاصه توګه افغان چارواکي هلته له موجودو هغو ستونزو څخه خبر کړم چې د دوی د چارواکيو او له نورو ګڼو خواوو څخه افغان حجاجو ته ورمخ کېږي.

که څه هم ترکيې ته زموږ دا سفر لنډ او رسمي و خو د ترکيې له مد او جذر ډک تاريخ ، شاوخوا شپږ نيم سوه کاله د اسلامي خلافت مرکزيت ، صليبي جګړې ، اوس هلته د اسلامي نظام پروړاندې موجود کورني او بهرني اصطکاکات او د ترکيې له اوسني پرمختګ او د چارواکيو له سياسي کفايت او عملي حکمت څخه زموږ د ولس او چارواکيو خبرول اوله دوی څخه د پند او درس اخستلو فکر د دې لامل شول چې د دې سفر خاطرې له خپل ولس سره شريکې کړم.

د سفر اصلي موخه مو د مشهور او نړيوال شهرت لرونکي صوفي او عارف شاعر حضرت مولينا جلال الدين بلخي رومي په نړيوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمینار کې ګډون و.هغه مولینا چې نن سبا نړیوال خو پربېږده چې آن ډېر افغانان هم له دې څخه خبر ندي چې ګوندې دا ویاړ زموږ دی او دختیځ د ستوري علامه سید جمال الدین افغان په څېرپر ده هم نور دعوه کوي .

په دې سفر کې زموږ یوه هراتۍ ملګرې هم وه چې کړنې او چلند یې زموږله افغاني دود او مذهب سره په ټکر کې وې ، خپل نوم یې بل دی خومایې کورنۍ ته په احترام او کولتوري نزاکتونو ته په پام سره نوم بدل کړی او دلته مې د سیمین په نوم یاده کړې ده .دا ځکه چې وایي پریوې څپېړې څومخونه خوږېږي

نورنو دا تاسو او دا مو (د ترکیې مازیګری).

درنښت

ستاسو حقیار

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېزه او ملګري

د سفريو ملګری مې څو اويا کلن سپين ږيری پوهاند عبدالقيوم قويم و بل يې د هرات او سېدونکې ،دځوان را ډيو مشره او مدني فعاله سيمين وه ،او بله يې د مزار او سېدونکې مدني فعاله پېغله فرخنده رجبي وه، کله چې د ترکيې سفارت ته د وېزې اخستلو لپاره ورتللو نو زه ،پوهاند قويم او سيمين بايد د عامې روغتيا په څلور لاري کې لس بجې را ټول شوي وای، د شېرپور او عامې روغتيا پرترمنځ سړک کوم لوړ پوړی چاروا کی تېرېده نو شل دقيقې ورته دا سړک بند و ،زه هم همدلته ايسار شوم پر سړک دومره ترافيکي ازدحام شو چې شل دقيقې نور هم لار خلاصه نه شوه، څلوېښت دقيقې وروسته چې د وعدې ځای ته ورسېدم نو قويم صاحب او زموږ د سفر د زمينې چمتو کوونکی ښاغلی تاج صاحب راغلي وو خو سيمين لا نه وه را رسېدلې خوښ شوم چې ددوی د انتظار او ستړتيا په مسؤوليت کې راسره يو بل څوک هم شريک شو ،له تاج او قويم صاحب سره مو د سفر پر جزئياتو خبرې کولې خو سيمين له تاج صاحب سره په ټېليفوني تماس کې وه دهغې خبرې خو مونه اورېدلې خو تاج صاحب به ورته ويل چې ځای دې نږدې دی له موټره پلې شه او په پښو راشه ،وروسته يې موږ ته وويل سيمين د وزير اکبرخان په دولسم سړک کې په بيروبار کې بنده ده، څو څو دقيقې وروسته مو چې کتل هغه د هوايي ډګر له لوري را ښکاره شوه سيمين موږ يوه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وه لیدلې خو چې په څلور لاري کې را ښکاره شوه نو و مو پېژندله ،هغه نرۍ دنګه او غنمرنګه انجلۍ وه، خپل عمر یې ۲۴ کاله وښود وروسته پوه شو چې هغه د الوتکې له لارې همدا اوس له هرات څخه را رسېدلې وه. تاج صاحب د ترکیې سفارت ته زموږ سپارښت وکړ او یو پېژند پاڼه یې هم راکړه په زمبق څلورلارې کې د ترکیې سفارت ته ورغللو خلک په کتار کې نوبت ته ولاړ و خو زموږ واسطه پخه وه دستي دننه ورغوښتل شو فورمې راکړل شوې د پاسپورت او تذکرې فوتو کاپي یې رانه واخستل اود سبا وعده یې راکړه سبا یې راته فون وکړ چې ویزې مو منظورې شوې او له ۲۰ډالرو سره راشئ ما پیسې د خپل همکار رفیع الله روشن په لاس ور ولېږلې او پاسپورت مې هم هماغه راوور ،کله چې د ترکیې له سفارت څخه را ووتلو نو پوهاند قویم مو رخصت کړ دا چې د ترکیې د سفارت ترڅنګ د موټرو تم ځای نه وو نو ما خپل موټر هم رخصت کړی و ،سیمین ته مې وویل ، که چېرې لېرې ځې چې موټر راوغواړم هغې راته وویل چې نه په انصاري څلور لارې کې سیټي سنټر ته ځم ښه ده چې دواړه پلې لاړ شو ، نرۍ نرۍ باران هم ورېده، پر لاره مو یو بل لاهم و پېژندل او کیسې مو سره وکړې ،زموږ دفتر هم انصاري څلور لارې ته نږدې دی، دا چې له دې سره د ملګرتیا او پلې تګ له کبله باران لوند کړم څو ځله یې بخښنه وغوښتنه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاج صاحب ویل چې ترکیه په مزار کې قونسلګري لري او فرخنده هملته ویزه اخلي.

له کابل څخه استانبول (قسطنطنیې) او له استانبول څخه قونیې او نورو ښارونو اوله نورو ښارونو څخه استانبول او کابل ته هوایي ټکټکونه پر ترکېش ایرلاین کې مخکې ترمخکې اخستل شوي وو.

له پروګرام سره سم مو په دوهمه ورځ یوولس بجې د جمعې په ورځ له کابل څخه استانبول ته الوت و، مو ږ پنجشنبه غرمه تاج صاحب مېلمانه کړو، فرخنده هم راغلې وه، هغه له قده لنډه خو نوره سره او سپینه هوښیاره او چالاکه نجلۍ وه، سره له دې چې مو ږ ته د ترکي او امریکایي کورښو لخوا په ایمیل هم پروګرام ښه تشریح شوی و بیاهم مېلمستیا د پروګرام پر جزئیاتو د لا ښه پوهېدلو لپاره وه، تاج صاحب څه نغدې پیسې هم مو ږ ټولو ته راکړې.

له دې ځایه د غرمنۍ له خوړلو وروسته رخصت شو او سبا اته نیمې بجې مو په هوایي ډګر کې وعده کېښوده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قسطنطينې پر لور

سيمين، فرخنده او استاد قويم له وعدې سره سم نهه نيمې بجې راغلي وو خو د جمعې ورځ وه له ما سره د ترافيکي بيروبار او د لارې د بنديدلو انديښنه نه وه نهه نيمې بجې ورغللم ، د هوايي ډګر نړيوال ترمينل کې، ډېر بيروبار نه و تالاشي ،بورډينګ پاسونه،د بيکونو تلل (وزن) خروجي هرڅه په اسانه او لږ وخت کې تېر شول، زه پر تالاشۍ نه خفه کېږم خو دا چې د هوايي ډګر متعصبه عسکر چې له پښتون او د پښتنو له جامو سره حساسيت لري د تالاشۍ پر مهال زما په شمول پر هر چا آن بوټان او واسکټونه هم وباسي نو ډېر زور راکوي.

پاو کم يوولس بجې الوتکې ته د ورختلو غږ وشو ، زما په بورډينګ پاس کې په نښه شوې څوکۍ له شيشې سره نښتې وه، د الوتکې مېلمه پال ښکلي هلکان او ښکلې ترکۍ نجونې وې.

ما د ترکانو د ښکلا ډېر صفتونه اورېدلي و ، د حج په مراسمو کې مې بيا عملاً وليدل د سيد جمال الدين افغان په لېسه کې اروا ښاد مولوي عبدالظاهر چې د پروان ولايت د غوربند او سېدونکی او ډېر انقلابي ،ويبښ ،خوځنده ،نوښتګر او جيد عالم او زموږ د تفسير اوعقايد استاد و يوه ورځ موږ ته په ټولګي کې وويل چې د هغو پلټنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لـه مخـې چـې ده کـړې دي ورتـه جوتـه شـوې ، دا چـې خلـک پـه فولکلوریکو کیسو کې د پوان او ښاپیري یادوي نو دا د پوان ځینې لوړ قدي او چاغ تور پوستکي سوډانیان او ښاپیرۍ ښکلې ترکانې دي.

د الوتکې دننه سکرین چې کله به پکې فلم ښودل کېده ښوول چې الوتکه په عشق اباد او اذربایيجان (باکو) استانبول ته روانه ده.

کله کله پر همدې سکرین د کابل له هوايي ډگر څخه طی شوی واټن ، استانبول ته پاتې واټن ،له ځمکې لوړوالی ، د سفر د پیل ساعت او دقیقې، د سفر پاتې وخت په ساعت او دقیقو ،دننه او بهر د هوا درجه ، د الوتکې دتللو مسیر هرڅه ښودل کېده، الوتکه چې لس بانـدې یـوولس بجې الـوتې وه څـه بانـدې پنځـه بجـې استانبول تـه ورسېده.

پر لاره یې له معمول سره سم ډوډۍ راکړه خو ډوډۍ یې خوندوره نه وه. دې سفر مو شا وخوا شپږ ساعته ونیول خو تهران ته چې تللو نو پـه اسمان ایرلاین کې یې تـر تهـران پـورې دوه ځلـه ښـه خونـدوره ډوډۍ راکړله، لومړی ځل مشهد ته له رسېدو وړاندې او دوهم ځل په مشهد کې له ۴۰ دقیقو ناستې وروسته کله چې تهران ته روان شوو.

مـا دنـړۍ ډ بـر ښـارونه لیـدلي جـده هـم ښـکلې ده،دوبـۍ هـم خـو استانبول بیا ځانته خوند او ځانته ځانگړنې لري، له هوا څخه ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د استانبول ښار ډېرې ودانۍ ګلابي ته ورته رنګ لري او ډېر یې په یوه نقشه جوړې شوې دي.

الوتکه پر استانبول ورښکته شوه کله پر سمندر کله پر ودانیو ،تک شین ښکلي پور او معمور د اسمانڅکو او سمندر لرونکی ښار ،هغه هم چې سمندر یې په منځ کې پروت وی او د ښار دواړه برخې په لوړو لوړو او اږدو پلونو نښلول شوې دي ،د نړۍ لومړنی ښار چې په دوه وچو کې پروت دی او اسیا او اروپا یې سره نښلولې دي.

ما په، لیننګراد ،فنلیند ، کراچۍ، قطر، کویټ، دوبۍ ،ممبیي، بندرعباس او جده کې هم د بحر غاړې لیدلي دي خو هغه ښکلا چې په استانبول کې یې لري په بل ځای کې یې نلري ،دلته د بحر غاړو ته شنې غونډۍ او د مري او یا خوست د تڼیو د ولسوالۍ د عاد ممد د سیمې په څېر هرڅه شنه شنه دي.

الوتکې په استانبول کې د اتاترک په نړیوال هوایي ډګر کې ښکته کړو دلته نړیوال هوایي ډګر بېل او د کورنیو الوتنو ډګر بېل دی.

زما ملګرو په کابل کې خپل بار (بکسونه) الوتکې ته ورکړي او ورته یې ویلي و چې په قونیه کې یې ترې غواړي خو زما سامان کم و، ما الوتکې ته ونه سپاره، بلکې له ځان سره مې کېښود کله چې استانبول ته ورسېدو نوباید همدلته مو باید ترکیې ته د ننوتلو مهر(خولي) وهلې وای په لوی هوایي ډګر کې مو له ډېرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنو وروسته هغه ځای پیدا کړ چې ترانزیټ د خولي وهي، د استانبول هوايي ډګر اوس د نړیوال مرکز حیثیت خپل کړی او هغه مسافرین چې مستقیم الوت نلري له همدې ځایه الوتکې بدلوي. په هوايي ډګر کې یو سالون ځای کې د ېرش غرفوته سلګونه خلک کتار ولاړ وو ټول یې بهرنیان او لوخ او نیمه لوڅ وو زه هم نولسمې غرفې ته ودرېدم دلته نه بیروباروي او نه بې نظمي هر سړی د نوبت په مراعات مجبور دی او هر سړی نوبت مراعاتوی.

ما په څو نړیوالو هوايي ډګرونو او څو هېوادونو کې لیدلي هغه افغانان چې په خپله خاوره کې نه قانون مني او نه نظم او نه د سپلین خو په نورو هېوادونو او هوايي ډګرونو کې بیا د اهرڅه مني. دلته هم په کتارونو کې افغانان و خو هغه د پیښوریانو خبره مجال نه وو چې څوک دې بې نظمي وکړي او یا دې له کتار څخه ووځي دلته چې زه ووینم افغانان قانون او نظم دواړه مني نو په افغانستان کې هم ددوی قانوني کېدلو او قانون منني ته هیله من شم او فکر کوم چې که قانوني حکومت راشي او د قانون د تطبیق هوډ ولري نو افغانان قانون مني، دا چې اوس بې نظمي او بې بندوباري ده نو چې: (ورانه ده له خانه ده).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکيې لنډه پېژندګلوي

ترکيا اروااسيايي (اروپا ـ اسيا) هيواد دی چې لويه برخه يې اناتولي په کوچنۍ اسيا اوپه سويل کې په باختر اسيا او منځني ختيځ کې پرته ده او کوزه برخه يې چې د ترکيې په نوم اوبالکان د اوروپا ختيځه برخه کې واقع ده.

ترکيه له ختيځ خوا له ايران ،اذربايجان ،ارمنستان او ګرجستان سره ، په سويل کې له عراق او سوريې سره او په شمال يا د اروپا په خواکې له بلغارستان او يونان اوله تورې بحيرې سره اوږده پوله لري.

د سويل لخوا له مديترانې سره هم په اوبو کې پوله لري.

بيفور او دار داتل هم په ترکيه کې دي.

نفوس يې د وروستۍ سر شمېرنې له مخې شاوخوا ۷۲ميليونه ، پراخوالی يې ۷۸۳۱۵۲۲کيلومتره مربع دی ترکيه د افغانستان په څېر شين هېواد دی بارانونه پکې ډېر دي د نفوس ۸۵سلنه يې سنيان او ۱۵ يې شيعيان دی ،ترکان تکړه مسلمانان دی. که څه هم په ۱۳۹۲ هـ س کال د مصطفی کمال اتا ترک لخوا يې د حکومت بنه لاييک يا سکولريزم شو خو خلک يې اوس هم ښه کلک مسلمانان دي که څه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرا ستانبول ،انقره او ازمیر کې اوس هم بې حجابي او عیاشي ډېره اوشراب ،عام دي خو د قونیې په څېر مذهبي ښارونه هم لري.

په ترکانو کې ختیځ اولوېدیځ دواړه کلتورونه شته دي خو ختیځ کلتور پکې قوي دی.

له اتا ترک وړاندې د ترکیې رسم الخط په عربي لیکل کېده خو اتاترک په لاتیني ژبه واړاوه.

د ترکیې یا د عثماني اسلامي امپراطورۍ مراندې تر افریقا منځني ختیځ اروپا پورې رسیدلې وې خو له نړیوالې جګړې وروسته د عثماني خلافت ډېرې برخې د فرانسې او برتانیې لاس ته ورغللې ، په ۱۳۰۲ هـ لمریز (۱۹۳۳ زیږدیز) د یو سیکولر او د پردیو د غلام شخص مصطفی کمال باشا چې ځانته یې اتاترک یا د ترکانو د پلار نوم ورکړی و اوداهال یې ډېرې نظامي بریاوې هم تر لاسه کړې وې دعثمانیانو د شپږم خلیفه ځای ونیوه او سیکولر حکومت یې اعلان کړ.

دترکیې د حکومت طرز جمهوري دی یو پارلمان لري، تورستي ښارونه یې استانبول، انتالیا ، ازمیر،قونیه او نوشهره دي

سیکولر مصطفی کمال:

دترکیې او دلته دسیکولریزم دترویج له تاریخ سره د مصطفی کمال نوم تړلی دی هغه په ۱۸۸۱ زیږدیز کال د مې په ۱۹مه د اوسني

(c) ketabton.com: The Digital Library

یونان چې هغه مهال د اسلامي خلافت یوه برخه وه په ستالونیکي ښار کې وزیږېد.

د عثماني خلافت پر مهال پوځ ته ورغی په طرابلس کې له ایټالیایانو سره وجنګېد ، د بالکان په جګړو کې قوماندانۍ ته ورسېد په ۱۹۱۲ زیږدیز کال د دار دانل په تنګي او ګالیبولي جزیره کې هم له یونانیا سره وجنګېد ، په لومړۍ نړیواله جګړه کې یې د ترکیې د استقلال د جګړې قومانده په لاس کې وه ، د جګړې له پای وروسته د شپږم خلیفه محمد له بې کفایتۍ څخه په استفادې یې د هغه نظام رنګ او سیکولریزم یې حاکم کړ.

کمال باشاه له روحانیونو سره جګړه پیل کړه ، حجاب یې منع کړ ، اروپایي جامې یې اجباري کړې ، دین یې تر مسجده محدود او له سیاسته یې بېل کړ ، ښځې یې له شرعي حدودو څخه وتلو ته وهڅولې عربي خط یې په لاتیني واړاوه.

مېرمن یې (لطیفې هانم) په ۱۹۳۰ زیږدیز کال کې هغه جامه واغوستله چې ځینې اروپایان یې نن هم نه اغوندي.

مساجدو کې یې په لاسپیکر کې اذان بند کړ ، شراب یې عام کړل ، او د اسلام پر ضد یې هر اړخیزه مبارزه پیل کړه ، اتا ترک د ۵۷ کالو په عمر د نومبر په لسمه د دلمه بارغمي په ماڼۍ کې په استانبول کې وفات شو ، او په انقره کې خاورو ته وسپارل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتاترک د استانبول په ایاصوفیه کې هغه شپږ سوه کلن تاریخي مسجد چې سلطان محمد فاتح د یوې کلیسا پر ځای جوړ کړی و د عیسایانو د اعتراض په پلمه پر موزیم بدل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا مهال د ترکیې دیني حالت

ترکیه اوس یا د اسلامي خلافت له سقوط څخه نوي کاله وروسته بل حالت لري، د اتاترک د سیکولري کړنو په نتیجه کې نږدې وه چې ترکیه هم د هسپانیې په برخلیک اخته شي، دلته په ترکیه کې د نجم الدین اربکان تر بریا او په ټولټاکنو کې د اتا ترک د جمهوري ګوند تر ماتې پوره **۷۵** کاله سیکولریزم حاکم و، دین بېل او سیاست بېل و، په ترکیه کې د اروپا په څېر ازادي او عیاشي وه خو حقیقت نه پټېږي، خلک نور له سیکولریزم او بې دینۍ څخه ستړي شول، **۷۵**کلن سیکولریزم ترکیه په تمامه معنی شاته وغورځوله د ترکیې اقتصاد، کلتور او سیاست شاته ولاړ خو اوس هلته بېرته دین ته تمایل پیدا شوی دی خلک او په ځانګړي توګه ځوانان دین ته مخ را اړوي، اسلام ورو-ورو بېرته خپل ځای پیدا کوي، اربکان، عبد الله ګل او طیب اردوغان ټول پوه۔ عالم او د ترکیې په حساسیتونو پوه خلک دي او تدریجي اصلاحات یې پیل کړي دي خو ډېر ورو او حکیمانه. داسې چې نه د ترکي ځوانانو احساسات را وپاروي او نه کفري نړۍ ته پلمه په لاس ورکړي، ترکیې په ناټو کې هم خپل غړیتوب ساتلی، د نړۍ په کچه خپل اعتبار هم ساتي او اصلاحات هم راولي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکیې حالت تېز موټر ته ورته دی، اوس که موټر چلوونکی غواړي چې د ګړندي یا په تېز رفتارکې د تلونکي موټر مخ واړوي نو اړ دی چې لومړی د موټر سرعت را کم کړي او مخ یې وګرځوي او که په همدې سرعت کې اشترنګ پوره تاو کړي نو موټر اوړي او ترې چپه کېږي.

ما چې لومړی استانبول ولیدنو حیران شوم چې دې خلکو څنګه اسلامپالو ته رایه ورکړېده ،د ازادۍ ،فحاشۍ له اسلام سره د ځوانانو واټن او بیا اسلامي نظام ته رایه ورکول یې ښېخي د حیرانتیا خبره ده.

خو اوس هلته اردوغان او عبدالله ګل په حکمت اصلاحات پیل کړي دی ،مثلاً په شرابو یې مالیه زیاته کړه، په لیلیو کې یې د هلکانو او انجونو ځایونه بېل کړل، پر حجاب بندیز یې ختم کړ، په لاوډ سپیکر کې اذان ته اجازه وشوه، داتاترک په نوم دولتي مډال یې له منځه یووړ او .....

هیله ده چې یو ځل بیا د اسلام مجد او عظمت نه یوازې په ترکیه ، بلکې به ټوله اسلامي نړۍ کې را ژوندی شي، زه چې د ترکیې او سني نظام ته ګورم نو ماته دا سپېڅلي نښې او هیلې ښکاري.

څانګه به نن سبا کې ګل شي

ما یې په سر کې سرې غوټۍ لیدلې دینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استانبول رڼه ماضي

د اسلامي نړۍ مشهور اتل سلطان محمد فاتح استانبول (پخوانۍ قسطنطنیه) چې د عیسوي ارتودوکس دین ډېر مهم مرکز وو په ډېر ځانګړي ظرفیت او جنګي مهارت ونیوه ، قسطنطنیه د ختیځ روم د امپراطورۍ پلازمینه وه چې دې امپراطورۍ په لبنان ، فلسطین او سوریې هم واکمني درلوده ، د قسطنطنیې بنسټګر لومړی کنستانستین (له ۲۷۴ څخه تر ۳۳۷م)د روم لومړنی امپراطور و چې عیسویت یې ومانه همده په ۳۳۰ کې پیزانیسوم (اوسنی استانبول) دخپلې امپراطورۍ د پلازمینې په توګه وټاکله او تر ۱۴۵۳ز پورې یې له یوولس سوه کالو ډېر دلته حکومت وکړ ، د بیزا نیتوم نوم دعیسا یانو د امپراطورۍ په وخت کې پر قسطنطنیه واوښت او کله چې سلطان محمد فاتح دا ښار فتحه کړ نو نوم یې پرې اسلامبول کېښود ، چې د بې دینه مطفی کمال اتاترک پر وخت کې اسلامبول پر استانبول بدل شو ، سلطان محمد فاتح په ۱۴۵۱ زېږدیز کال په ۲۲ کلنۍ کې واک ته ورسېد ، تر ده وړاندې هم عثماني حاکمانو د استانبول د نیولو لپاره یوولس ځله بریدونه کړي وو خو دا چې د استانبول درې خواوو ته اوبه (سویل او لوېدیځ ته یې مرمره

(c) ketabton.com: The Digital Library

بحر، ختیځ او شمال ختیځ ته د بوسیفور تنګی او شمال ته زرین سمندرګی یا خلیج دي او لوېدیځ ته یې وچه ده چې د بر لوړ او پلن دیوالونه پرې را تاو شوي او قسطنطنیه یې په کلکه نظامي کلا بدله کړې وه نو دا برېدونه ناکام شوي وو.

هرمسلمان خلیفه هڅه کوله چې دا ښار ونیسي ځکه چې رسول الله (ص)فرمایلي وو: (هغه چې قسطنطنیه نیسي ښومره نېک امیر دی او لښکر یې هم ښومره نېک لښکر.))

په سورت روم کې هم دهمدې او ختیځ روم امپراطورۍ یادونه شوېده.

سلطان محمد فاتح داځل کلک هوډ وکړ چې قسطنطنیه به نیسي د بر پیاوړی چمتو والی یې ونیوه، دهغه وخت تر ټولو عصري نظامي تجهیزات او توپونه او ټانګونه یې جوړ کړل، ۲۵۰ زره روزلی لښکر یې برابر کړ، سلګونه بحري جنګي بېړۍ یې تیاري کړې، قسطنطنیه یې له څلور خواوو محاصره کړه ښو ښو ځله یې جنګي تکتیکونه تغییر کړل، لسګونه متره لوړې ګرځنده د لرګي کلاګانې یې جوړې کړې، تر ځمکې لاندې لسګونه تونلونه یې وو یستل ،د دښمن په زړه کې یې د وېرې خپرولو لپاره ګڼې بریالۍ لارې چارې وکارولې او دنړۍ په تاریخ کې لومړی او وروستی ځل وو چې اویا بحري بېړۍ یې په یوه شپه کې په وچه کې په لوړه او ټیټه پنځه کیلو متره لېرې په جنګي سپاهیانو ولېږدولې د بیزانسي امپراطور او دده مرستې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغليو لسګونه جنګي بېړيو د اښار ساته او د ښار له ساحل څخه لېرې يې بېړيو اډه جوړه کړې وه ،خو ده پخپل بې مثاله استعداد او نظامي خارق العاده استعداد او تکتيک په يوه شپه کې په سپاهيانو ۵ کيلو متره سرک جوړ ،په غوړيو او نورو موادو برابراوپه وچه د بېړيو تېل وهلو او لېږدولو ته چمتو کړ او په جادويي ډول يې په هماغه شپه ۷۰ بېړۍ په وچه ولېږدولې او د دښمن د بېړيو او دښار د ساحل ترمنځ يې ودرولې چې بيزانسي امپراطور او ښاريانو ته دا دهېښتيا ترڅنګ داکار د پيريانو وبرېښېد او په تونلونوکې کار کوونکي انسانان به يې پرښتې بللې په دې ترتيب سلطان محمد هغه ښار فتح کړ چې اروپايانو او د عيسوي نړۍ جنګي پوهانو يې د سقوط تصور هم نه کاوه.

سلطان محمد له بري وروسته ټول دښمنان وبخښل ورته يې وويل چې بشپړه ازادي لرئ، مشران يې ونازول دهغوی درناوی يې وکړ همدې ترحم عيسويان وهڅول چې اسلام ومني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مازیګری د استانبول مزه کوینه

پنځه نیمې بجې له هوايي ډګر څخه ووتلو ،قونیې ته مو الوت پاو باندې لس بجې وو پرېکړه مو وکړه چې دا څه کم پنځه ساعته وخت به د استانبول په کتلو تېر کړو او لومړی به د سمندرغاړې ته ځو ،له یو ټکسي چلوونکي مو وپوښتل چې د سمندر غاړې ته څو کیلو متره لاره ده او کرایه څو اخلې، هغه وویل چې لار شل کیلو متره او کرایه پنځوس لېرې ده ما چې حساب وکړ له پنځوس لیرو شاوخوا اتلس نیم سوه افغانۍ جوړېدې نو ملګروته مې وویل دوی ته مو.ږ هم خارجیان ښکارو په شل کیلو متره واټن کې اتلس نیم سوه افغانۍ !!

له څو ټکسي چلوونکیو سره مو خبرې وکړې ،په ډېرو چنو مو یو په څلوېښت لیرو چمتو کړ، له موږ سره اند ېښنه وه چې هسې نه بحر نږدې وي او پر دوه درې سړکونو مو تاو راتاو او ښکته مو کړي خو ډېر پنځه ویشت کیلو متره لار ووهله کوم لس کیلو متره یې د بحر پر غاړه وګرځولو د کبانو پر لوی بازار یې تېر کړو څو ځایه د سمندر پر غاړه د تفریح ځای و خو هغه چې زما په خېر یې ماته ګوډه انګلیسي زده وه وویل چې تاسې د تفریح مشهور او لوی ځای ته بیایم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داموټر چلوونکی چیلي نومیده ، لږ لږ په انګلیسي پوهېده ،په یوه ځای کې یې موټر ودراوه د سړک پرغاړه یې یوې نښې ته اشاره وکړه ویل یې دا د اسیا او اروپا زیرو پواینټ (صفري نقطه)ده ،دې خوا اسیا او اخوا اروپا ده موږ هم ور ښکته شو یو پښه مو د اسیا اوبله پښه مو د اروپا پر وچو کېښوده، عکسونه مو واخستل او په یو وخت کې مو په دوه وچو کې ژوند وکړ.

په استانبول کې اسیا او اروپا یو شان دي هوا ،آبادي پرمختګ خو په لویه کې بیا ددې دواړو وچو په پرمختګ کې ډېر توپیر دی.

ډریور د بحر تر څنګ د یو لوی پله پر غاړه موټر ودراوه ،نیم چمن، نیم د لوبو او ساعت تېرۍ، ځای ګرځنده هوټلونه د پله لاندې او بحر له پاسه لوی بازار هوټلونه د سیل او سیاحت کشتۍ لیدل کېدلې ،ډرېور موږ ته وویل چې له دې ځایه کله بېرته ځئ چې زه درپسې راشم؟

موږ ورته اته بجې وخت ورکړ ،زما نورو ملګرو لاترکۍ پیسې (لیرې) نه وې اخستې خو ماته مې زوی احمد طارق له سفر وړاندې له شهزاده سرای څخه راوړې وې ، د ډرېور کرایه هم ما ورکړه د بېرته راتګ لپاره دیو ځای کېدلو ځای مو ورسره وټاکه ،ټکسي چلوونکی خوش طبع سړی و ماښام اته بجې د بیا لیدلو په هیله مو رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بحر پر غاړه کښتۍ والا په لاسپیکر کې سیلانیانو خپلې کښتۍ ته ور بلل فرخنده ور وړاندې شوه د ټکټ پوښتنه یې تري وکړه یو مسؤول یې وویل چې اته لیرې اخلو موږ ورته وویل چې بحر کې څومره وخت تېروي ویې ویل پوره یو ساعت، پرېکړه مو وکړه چې وروخېژو ،قویم صاحب د څلور واړو پرځای شل ډالر ورکړل،موږ هم ددرې پوړیزې کښتۍ دریم پوړ ته وروختلو ، مخه راته خلاصه وه څو دقیقې وروسته د کښتۍ درې واړه پوړونه ډک او کښتۍ روانه شوه دلته نو هره دقیقه دا ایجابوي چې انځورونه واخلو د بحر دواړه غاړو ته کورونه ،هوټلونه ،ښکلې او په تکو شنو غونډیو کې لوکسې ودانۍ له یوې خوا د استانبول مازیګری دبحر خوږ او یخ شمال دکښتۍ دریم پوړ ،ښکلې او فطري شاعرانه فضا ،دې فضا ،نه یوازې زه له ځانه بې ځانه کړم بلکې فرخنده او سیمین یې هم له قال څخه د حال ژبې ته بو تللې ،لومړی خو له نورو ترکي انجونو او مېرمنو سره ددوی توپیر ددوی په غاړو کې نری ځادرو خو شمال، شاعرانه وجد او حال دوی هم بې خوده کړې، ځادر مادر ولوېد او انځورونو اخستلو زور واخست. هلته نورې ښکلې هم وې خو زما همسفرې هم له چا کمې نه وې د استانبول د سمندر مازیګری او شمال ددوی په اننګو کې وینه لا وغوړوله او لایې وخوځوله اننګې یې داسې شول تابه ویل په رښتیا هم دلته چا د ګلابو پاڼې پېیلې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له یوې خوا یې په اننګو کې ګلابي داني، د شونډو سرخي او له بلې خوا د استانبول پر سمندر مازیګرنی لمر خپور و ، شفق لکه لمر چې همدلته زرین وزرونه راټولوي او یا لکه کائنات چې همدلته د خپلې ښکلا کرشمه ننداري ته وړاندې کوي د مخامخ ناستو انجونو غومبورو او په سمندر کې د مازیګرني لمر زرینو پلوشو د استاد ناګار دا بیت څو څو ځله بې اختیاره راباندې تکرار کړ:

راوله حیا په اننګو کې لمبې بلې که

ټیټ سیند ته شفق که په اوبو کې لمبې بلې که

ما ویل لکه ناګار صاحب چې همدا صحنه لیدلې او بیا یې په شعر کې انځور کړېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نشه کې تېشه

ما د فطرت له دې کرشمو څخه د خوند اخستلو لپاره د خپل بدن د هر غړي بلوتوت پرانستی و چې نا څاپه مې د خيال او خوند دنړۍ څلی ونړېد او په نشه کې مې تېښه ووهل شوه ، په ياد مې شول چې بيک مې په ټکسي کې رانه هېر او پاتې شوی دی. اوس يې خوند وکړ؟؟ په بيک کې مې دوه نيم زره ډالر، دېرش زره افغانۍ، څو جوړه جامې ، کورتۍ ګانې ،يوه ويديو يي ، يوه کوچنۍ د عکاسۍ کيمره ، يو غږ ثبتوونکی (وايس ريکارډر) يوډېر انتيک لوړ بيه او نوی ماډل کوچنی لپ ټاپ چې په دوحه کې مې په ۴۸۰۰ ريا له اخستی و ، يو ای پاډ ،د سيمينار لپاره چمتو کړې مقالې ،څو کتابونه ، د سفر له اړتيا وړ نورو توکيو سره ځای پرځای کړي وو ، اوه خدايه دا څه وشول ، د استانبول لوی دوه قاره يي ښار، نه د ټکسي د پلېټ شمېره ، نه د ټکسي چلوونکي د ټېليفون شمېره ،نه ورسره کومه پېژندګلوي ،نه مو ټکسي د ټکسي انفارمېشن يا د ټکسي له رسمي اډې راوستې نه... بس پر لويه لار مو ورسره خبره وکړه او را روانه مو کړه بيک مې شاته ډاله کې کېښنود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کښتۍ منځ کې سوچونو واخستلم اوس به څه کېږي فرخندې او سیمین ته مې وویل چې بیک رانه په موټر کې هېر شوی او هرڅه پکې دي.

هغوی همدومره وویل: ((وای چرا؟ الی چطور مېشه))، بس نور نو په خپله نندارې بوختې شوې او کیسه کې مې هم نه وې ،چاره نه وه خپله مې خپل زړه ته ډاډ ورکاوه دومره پیسې راسره جېب کې وې چې یو څه چاره پرې وکړم ،پاسپورت او یو h.t.c موبایل راسره جېب کې و چې د انټرنېټ لپاره هم کارېده لویه اندېښنه مې دا وه چې له جا مو او مقالو سره به څه کوم هلته خو ټوله دریشي او پطلون دی دا جامې خو هر و مرو خېرنېږی دلته افغان ګنډونکي یا نشته او که شته زه یې څه پېژنم په ترکیه کې مې ملګري وو خو د هغوی د ټیلیفون شمېرې او ادرسونه هم په همدې بیک کې وو که پطلون واغوندم خلک به څه وایي. خیر هغه د ډیل کارنګي په خبرو مې زړه ته ډاډ ورکړ چې که هرڅومره خفګان وکړم له لوښي تویې شوې شیدې نه راپورته کېږي نو ښه ده چې فکر وکړم هېڅ هم ندي شوي. په یوه ساعت کې مې ځان بېرته پاچا کړ پیسې لرې ،پاسپورت لرې، h.t.c فون لري ټولو ښارونو ته دې ټکټ دو طرف ریزرف دی چې جامې دې خیرنې شوې خیر دی د خوب جامې واغونده او هغه هوټل ته د وینځلو لپاره ورکړه ډېر تینګار پرې وکړه چې ژر یې درکړي او ته تر هغې له خونې بهر مه وځه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لږ وخت کې مې هرڅه هېر کړل خو سیمین په لیدلو مې دامتل
سترګو ته ودرېد ربښتیا چې : ((پردی غم له واورو سوړ وي))

ګوره د سیمین او فرخندې زما بکس په یاد هم ندی او پخپلو مزو
کې ډوبې دي.

هڅه مې وکړه چې بیک هېر کړم خو دې ته مې هم هیله وه چې
چلوونکي خو ژمنه کړې چې اته بجې راځي ،ښایي هغه صادق او
مسلمان شخص وي او بیک راوړي که صادق هم نه وی ښایي د موټر
په ډاله کې بیک ته یې پام نه وي او راشي کله کله به مې هېر شو خو
پربشاني یې وه.

کښتۍ د استانبول منځ کې سمندر کې روانه ډېره وړاندې لاړه یو
هوايي پول مخ ته راغی ډېر لوړ او ډېر ښکلی وو د سمندر اخوا دېخوا
یا شمال ـ جنوب کې غونډیو ته ورته پیاوړې پایې لګول شوې او نور
پول په قوي کېبلونو تړل شوی وو د پول اوږدوالی به شاوخوا دوه
کیلو متره وه خو په همدومره فاصله کې یې پایه یا ستن نه درلوده او
پول هوايي ځوړند وو.

وروسته پر همدې پلونو تېر راتېر شو ،څلور سړکونه یې درلودل
دوه له یوې خوا او دوه له بلې خوا نور هم وړاندې لاړو همداسې یو بل
پول مخ ته راغی کښتۍ له همدې پله سره ببرته را تاوه شوه ورو --
ورو خپل لومړني ځای ته راغلله په سمندر کې څو همداسې سیلاني

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښتی نوري هم رواني وي ،له کښتی ترښکته کېدلو وروسته تر پله لاندې اود سمندر د پاسه جوړشوي بازارته د ډوډۍ خوړلو لپاره لاړو هلته هم ښکلي کتار هوټلونه وو ،دهر هوټل شاګردانو خلک په پوره مهارت ځانته جذبول، لاره يې نيولې وه مونږ دکبانو فرمايش ورکړ ،خو ترڅو چې کبان پخېږي او ډوډۍ تيارېږي بايد لمونځ وکړو، د اوداسه د ځای پوښتننه مې وکړه خو د ددې کار لپاره ځانګړی ځای نه و بالاخره د يو هوټل په تشناب کې مې په زحمت اودس وکړ.

له څو هوټليانو مې وغوښتل چې که د لمانځه لپاره ځای راکړي خو هغوی بخښنه وغوښتله او د مسجد ادرس يې راکړ ،مسجد د سمندر ترڅنګ د پروت سړک جنوب خواته و او د سړک لاندې لار ورغلې وه د مسجد ترڅنګ پخوانی کليسا وه پوه نه شوم چې شاړه به وه او که فعاله ،مسجد څه کم څلور سوه کاله پخوا جوړ شوی و، زموږ ملګری محمد حکيم بشارت چې له هند څخه راستون شو نو په پژواک خبري اژانس کې به يې ما او نعمان دوست ته د يو مسجد د ښکلا چې دده د حيرانتيا لامل شوی و صفت کاوه په صفت کې په وجد راغی ويل يې: ((عجيبه خو داده چې دامسجد څلورسوه کاله پخوا جوړ شوی او هغه هم مسلمانانو جوړ کړی دی)).

دامسجد د ترکي مهندسۍ ډېره ښکلې او نادره نمونه وه همدلته مې دوه رکعته لمونځ وکړ، په مسجد کې ګڼو ښځو هم لمونځ کاوه د سمندر پر غاړه مې چې پخپل درې ساعته ژوند کې د ترکي انجونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازادي، تنګ پتلونونه ،تک سپین لوڅ ورنونه ،څنګلې او په عام بازار کې د يو بل ښکلول وليدل نو داسې مې و انګېرله چې دلته نو مسلماني ډېره کمزورې شوې خو چې په مسجد کې مې ښځينه مسلمانانې که څه هم شمېره يې کمه وه وليدلې بېرته ډاډه شوم.دلته ورځ اوږده وه تر اوه نيمو بجو پورې د مازيګر لمونځ کېده.

له ډوډۍ چې فارغ شو پاوکم اته بجې وې، زما خپل بيک ته سودا وه هماغه ځای ته ورغللم چې له ټکسي چلوونکي سره مو ټاکلی و ،زما لا پام نه وو چې هماغه موټر چلوونکي راباندې غږ کړ، Mr. Haji I am here،(ښاغلی حاجي زه دلته يم) په زړه کې خوشحاله شوم خو غوښتل مې خپل خفګان او اندېښنه له هغه پټه کړم هغه دستي راته وويل چې بيک دی په موټر کې دی ماهم دومره ورته وويل thank you:(مننه).ويې ويل چې ملګري دې چېرې دي ماورته وويل اوس راځي اته بجې شوې خو ملګري مې يو هم نه ښکارېدل مار خوړلی له پړي هم وېرېږي زړه مې نه کېده چې ټکسي پرېږدم او هغوی پسې لاړ شم، خير له ځان سره مې وويل چې که چېرې دې سړي ستا بيک پټاوه نو بېرته درته ولې راته. له شرمه مې بيک هم ونه غوښت په همدې ډاډ ملګرو پسې لاړم استاد قويم او فرخنده مې وموندل ،سيمين نه وه هغوی ويل چې سيمين له دوی هم ورکه ده په لوی بازار کې ورپسې ګرځو خو هغه نه ليدل کېږي ،دلته ټکسي والا وارخطا دی ما ټکسی والا بوخت کړ کله هغوی پسې ورځم او کله ټکسي ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځم، بالاخره هغوی هم پنځه ویشت دقیقې وروسته راغلل او بېرته مو هوايي ډګر ته حرکت وکړ لار دوطرفه وه ددې لپاره چې بېرته هوايي ډګرته لاړشو. نو باید په سمندر تېر شوي پله واوړو. همداسې وشول له پله تېر شو لږ نور هم وړاندې لاړو هلته په یوه چوک بېرته خپل لاس ته را واوښتو، په ترکیه کې ترافیک د افغانستان په څېر په ښي لاس دی پر پله ډېر ترافیکې بیروبار و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجلۍ د يار په ننداره شوه ...

موږ بايد کم ترکمه نهه بجې د اتاترک په نړيوال هوايي ډګر کې واى، خو ترڅو چې بېرته پرپله راتاوېدو او هغه ځاى ته را ورسېدو له کوم ځايه مو چې حرکت پيل کړى وو نو پنځلس دقيقې يې ونيولې همدلته شل کم نهه بجې شوې موږ ته نه دکورنيو الوتنو ترمينل معلوم وو نه مو بورډينګ پاسونه اخستي وو او هلته هم بايد دافغانستان په څېر مسافر له الوت څخه دوه ساعته وړاندې هوايي ډګر ته لاړ شي لس بجې يا د الوت وخت شېبه په شېبه را لنډېږي او بيرو بار ډېرېږي.

ډېر بور مو پوه کړ چې لس بجې زموږ الوت دى او دى بايد وروستى کوښښ وکړي چې وخته مو ورسوي ، له چيلي څخه مې مننه وکړه چې بيک يې راووړ سوچونو واخستلم چې ولې يې بيک راووړ ايا دا ښه مسلمان دى؟ د ترکيې نوم نه بدوي او وطنپاله دى؟ داسې خو هم نده چې په ډاله کې يې بيک ته پام شوى ندى که داسې واى نو ولې يې له مخامخ کېدلو سره دستي راته د بيک د شتون ويل ښايې هغه فکر کړى وي چې موږ يې د موټر د پلېټ نمبر اخستي او پيدا کولى يې شو يا.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بیروبار کې ونښتو ټول یو بل ملامتوو چې ولې مو ټکسي ناوخته (اته بجې) را وغوښت ما ته غوسه هم راتلله چې سیمین ولې کوم شل دقیقې ورکه وه موټر د مېږي په پښو روان دی ډرېور ډاډ راکاوه چې دا بیروبار هر ماښام وي خو د کبانو تر بازاره اخوا بیا ختمېږي.

د کبانو بازار ته لا نه وو رسېدلي چې ساعت پاو کم لس بجې وښودې له دې بازاره چې دا هم د سمندر پر غاړه دی اخوا هم بیروبار و نورنو الوت ته له رسېدلو نهیلي شو خفه وو چې قونیې ته به څنګه ځان رسوو؟ کله کله ځان پورې په کړس کړس وخاندو فرخندې وویل چې له استانبول څخه قونیې ته په موټر کې د ولس ساعته لاره ده همدا اوس ټکسي نیسو او روانېږو ځکه چې سباته رسماً پروګرام پرانستل کېږي.

کله به فرخندې پر سیمین او کله به سیمین پر فرخندې ملامتي اچوله خوماورته وویل چې دواړه د سمندر په ننداره شوئ دا ټپه مې ورته وویله:

(انجلۍ د یار په ننداره شوه

د پلار پر پرتوګ یې په سوباړو وشکونه)

کله مو ویل چې که په نورو هوایي کرښو کې ارجنټ (ضروري) ټکټ ومومو هغه به واخلو ددوی د بېته هم اند ښښنه وه چې د ترکش

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي کرښې د پروګرام له مخې د دوی بکسونه او بیکونه دلس بجو په الوت کې قونیې ته لېږل کېدل هلته د پروګرام د مسؤولینو لخوا زموږ هر کلي ته مېلمه پالان او موټر رالېږل کېدل له موږ یو سره هم د ترکیې سیم کارت نه وو چې په قونیه کې له کورنو سره اړیکه ونیسو او له ستونزې یې خبرو کړو، داړیکو بله مرجع هم نه وه. کله به سړک خلاص و نو چیلي بېچاره به په یو سل او لسو کې هم ته شل باندی لس بجې هوايي ډګر ته ورسېدو د کورنیو الوتنو ځای او ترمینل له بهرنیو بیل او ترمنځ یې سړک دی، چیلي همدلته ښکته د ترکیې هوايي کرښې ته ژر ژر لاړو مامورینو ته موټکټ ورښکاره کړ خو هغوی وویل چې دا الوتکه خو په خپل وخت الوتې او تاسو خپل الوت له لاسه ورکړی دی، خفه شو د یوې غرفې شاته یوه تنکۍ ښکلې پېغلوټه ناسته وه موږ ویل راځئ له همدې سره مشوره وکړو هغې ته مو د اکیسه وکړه د ستي یې چیرته زنګ وواهه له ټیلیفون وروسته یې له موږ څخه ټکټونه وغوښتل موږ ترې وپوښتل چې څه یې کوي ویې ویل لس باندې دولس بجې بل الوت دی هغې کې مو لېږم له خوشحالۍ نه په جامو کې نه ځایېدو ،وینه راکې وغوړېده، سیمین او فرخندې خوله یوبل څخه لاسونه تاو او یوبل ښه ډېر ښکل کړل او ښه د زړه له اخلاصه یې وخندل بورډینګ پاسونه مو واخستل او له غرفې راستانه شو، په همدې خوشحالۍ کې وو چې سیمین ناڅاپه وارخطا شوه: ((اوف اوف این چې شد این چې شد)) ویل یې پیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړل لامل مو ترې وپوښت ویل یې چې کورتۍ یې د جېبونو له سامان سره ترې په موټر کې پاتې ده په منډه بهر سړک ته ووته کوم لس دقیقې وروسته بېرته تشه راغلله ویل یې ټکسي تللې ده، ښه مو ورپورې وخندل خو ویل یې پیسې یې پکې نه وې ما ورته وویل چې الوت ته کوم یونیم ساعت پاتې دی ځئ چې کوم نږدې بازار وګورو هغوی وویل چې دا شرم او خفګان مو کم دی چې بیا وځو، خوزه وو تلم ټکسي ته مې وویل چې یو ساعت وخت لرم او په بازار کې مې وګرځوه همدا سې وشول چې بېرته راغللم او دالوت ځای مې پیدا کاوه نو څه کم دولس بجې وې لږ نه وم ناست چې الوتکې ته یې د ختلو وویل الوتکه په خپل وخت والوته شل باندې یوه بجه قونیې ته ورسېدو زما بیک خو راسره و خو ملګرو مې چې د قونیې په هوایي ډګر کې د سامان د وتلو پر ګرځنده پلاستیکي پټۍ خپل سامان هرڅومره وکوت څه یې ونه موندل د هوایي ډګر مسؤولینو ته یې د خپل سفر د ځنډ او اوس د سامان د نشتون وویل ټول خلک له ترمینل څخه ووتل ما هم له دوی سره لږه منډه وکړه خو سیمین او فرخنده دومره زړورې وې چې زما مرستې ته یې اړتیا نه وه.له نیم ساعت وروسته څرګنده شوه چې ددوی بکسونه لاهم ندي راغلي، له استانبول سره له اړیکې وروسته ورته وویل شو چې په سباني الوت کې به یې راولېږی خو په دې نیم ساعت کې پر دوی ښه مرګ او دبیکونو ورکېدلو وېره تېره شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قونیه

قونیه د ترکیې له ۸۱ ولایاتو څخه تر ټولو لوی ولایت دی چې مرکز یې هم (قونیه) نوم لري قونیه ،داناتولي په برخه کې دی پراخوالی یې ۳۹۰۰۰ زره کیلومتره مربع او نفوس یې په ۲۰۱۱ کې ۳۹۸۰۰۰ تنه دي.

ډېر اوسېدونکي یې کردان دي دا ولایت د اناتولي د نظام نقطه ده.

دا ښار په تاریخ کې د ریکونیون ،ایکویلام، او استاکونا په نوم هم یاد شوی دی،دیاقوت حموي او معجم البلدان په وینا افلاطون هم همدلته ښخ دی.

د تاریخپوهانو په اند په قونیه کې د مدنیت له مهال څخه پخوانۍ نښې اوس هم شته دي په دې وخت کې نیشولتک ،کالکولیتک او برنزو کلتورونه لیدل شوي دي. لرغونپوهانو په قونیه کې د نیئو لیتک د پیر یاله میلاد څخه (اوه زره کاله پخواني)اثار موندلي دي.

د قونیې تاریخي ځایونه چې ډېریې مونږ ولیدل عبارت دي له د مولینا له مزار، اوموزیم،د شمس الدین تبریزي مسجد او مزار، چیني اثار، د شرف الدین مسجد ،پنځه مناره موزیم،علاؤ الدین مسجد ،عزیزیه مسجد ، د سلطان سلیم مسجد ، د لرغون پېژندنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

موزیم ، د انتوګرافي موزیم، د قوبون اوغلي موزیم، د یوسف اقاکتابتون ،د مرامرباغونه، سله، کلستر ا ،ګوک بورت چاتاله هوبوک،داشرف اوغلی مسجد ، دفاسله مجسمه، دقبادیان آباد ، سرای افلاطون ،سیناري او اف شهر.

زموږ هرکلي ته د لس بجو الوت ته راغلي مېلمه پال لاهم له موټر سره موږ ته ولاړ و له هغه سره په موټر کې سپاره او دقونیې ښار خواته چلتن ګارډن هوټل ته وخوځېدو د شپې څه باندې دوه بجې وې چې چلتن ګارډن هوټل ته ورسېدو د هوټل عملیې زموږ بکسونه تر رسپشن پورې ورسول د ننه راته څوتنه هرکلي ته ولاړ و داټول زموږ کوربانه و خو لامونه پېژندل یو یې ځان کرستوفر او یوې ځوانې مېرمن ځان کیلي معرفي کړ ،رسپشن یاد هرکلي څانګې ته مو پاسپورټونه ورکړل هغوی هم موږ ته له پخوا د ریزرف شویو خونو کیلي ګانې (چابیانې) راکړې.

له امریکایي کوربنو سره مو یوه شېبه بنډار وکړ له هغوی سره په چمن کې پر څوکیو کېناستو ، دلته دوه تنه ایرانیان محسن او شغله هم وو پر مېز د شرابو کتار بوتلونه ایښې و موږ ته یې هم ګیلاسونه ډکول خو چې ، ګیلاس یې را وړاندې کړ نو موږ ترې بخښنه وغوښتنه د سحر د ناشتې ځای یا رستورانت او د سحر نۍ د پیل او پای پروخت یې پوه کړو دوی خپل خُمار ماتاوه موږ ستړي وو د استراحت

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجازه مو تري وغوښته او وموټاکله چې سبا نهه بجې به ټول په ګراونډ یاد هوټل دهرکلي د ځانګې ترځنګ راټولیږو.

زما دخوني شمېره ۳۳۴ وه ښېګنه یې داوه چې دهوټل شمال ته په دریم پوړ کې لومړۍ خونه وه چې کړکۍ به مې پرانیستې نو دقونیې ښکلی ښار به مې لیده.

سترې وم ویده شوم پر وخت نه پوهېدم خو زه عادت یم چې د سحر لمانځه وخت شي نو اتومات ویښېږم چې کله راویښ وم نو اودس مې وکړ ماویل راځه چې هر وخت وي لمونځ وکړه قبله مې هم نه پېژندله فکر کولو وروسته مي یو خوا وټاکله خوښه و ډېر تو پیر پکې نه و.

د اکثرو اسلامي هېوادونو په لویو او عصري هوټلونو کې جای نماز ایښی اود قبلې خوایې په یوه غشي نښه کړې وي خو دلته نه جای نماز و اونه یې دقبلې خوا په نښه کړې وه.

به سبا یې د هوټل په منیجر پسې ورغللم ورته مې وویل چې دعثماني خلافت په مرکز او مشهوراسلامي هېواد ترکیه کې مو دهوټل یخچالونه او مېنو بارونه له شرابو ډک کړي دي خو په خونه کې مو نه جاینماز شته اونه مو دقبلې خوا معلومه ده ورته مې وویل پر دې هم سر خلاص کړه چې دلته شراب د هر سړي ضرورت نه وي، بلکې ځینې لمونځ هم کوي په ټوکه مې ورته وویل چې ترڅو مو په هره خونه کې جای نماز ایښی نه وي او دقبلې خوامو په غشو یا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکتورونو معلومه کړې نه وي نو زما اعتصاب به جاري وي، هغه چې زما افغاني او کليوالي جامو او تور واسکټ ته وکتل په خندا شو ويل يې همدا نن داکار کوو خو ګوره موږ د هوټل په ځمکتلي کې دلمانځه لپاره ځای لرو.

چې هلته ورغللم نو په يوه کوچنۍ عادي خونه کې جاينماز هوار وو نو رنه د اوداسه ځای و نه محراب نه مسجد نه..... خو په هوټل کې هر ډول شراب ښه پريمانه موندل کېدل آن يو کوچني بوتل عادي کوکاکولا په ۸ ليرو خو يو بوتل شراب په ۲ ليرو و.

له لمانځه وروسته بېرته ويده شوم دمبايل زنګ مې اتو بجو ته برابر کړ ،له ويښېدلو وروسته د لمبلو لپاره تشناب ته ننوتلم دتشناب سېستم ډېر عصري وو د اوبودتودوخې دمعلومولو لپاره په شيشه کې ستن نصب وه دانو ستا خوښه وه چې اوبه څومره ګرمې کاروې؟ خوزه پردې نه پوهېدم چې اوبه څنګه معتدلې او کارولو ته چمتو کړم خير پرتوکمو مې لاس وهل پيل کړل اخوا تاو کړه دېخوا تاو کړه اخر مې چل زده کړ هلته داسې نده چې ديخو اوبو ځانته او دګرمو اوبو ځانته نل وی او دواړه تاو راتاو او معتدلې اوبه برابرې کړه هلته به ورته ليکل کوې او درجه به په ليکلو ټاکې اوبيا به کمانډ ورکوې.

د استنجا لپاره نه کوم پايپ (نل) وو اونه کومه لوټکه (کوزه) حيران وم چې داخلک دلته څنګه استنجا کوي کله خومې ويل دوی به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي پر کاغذ اکتفا کوي او يا به ژر ژر لامبي ،خير ځانته مې قناعت ور کولی و نشو اخوا د ېخوا مې کټل او لاس وهل مې پيل کړل ترڅو مې وليدل چې هلته نه نل، نه لوټکې او نه لاس ته اړتيا شته ده ،بلکې د ننه په کمود کې اسان او برياله سستم نصب دی او د ېوې توکمې په وهلو درته خپله استنجا کوي.

له لمبلو وروسته مې د هر کلي او معلوماتو ځانګې ته فون وکړ چې جامې راته او تو کړي درې دقيقې وروست يوه انجلۍ راغلله جامې مې ورکړې او ورته مې وويل چې شل دقيقې وروسته مې پکار دي هغې په اشاره پوه کړم چې له يو ساعت وړاندې يې راوړلی نشي، او که ژر مې پکار وي نو خونه کې اوتو او قاتکي مېز شته دی ماهم ورسره ومنله ورته مې وويل دادوه جوړه ته اوتو کړه او زه به ژر دلته بله جوړه اتو کړم ،ايله ايله مې نهه بجې ځان ښکته کېدلو ته برابر کړ.

چې لاندې لاړم درې تنه ملګري مې راغلي وو له هغوی سره ستړي مشي هم څو دقيقې وخت ونيوه څه باندې نهه بجې چې رستورانټ (خوړنځي) ته لاړم خو وخت پوره او رستورانټ تړلی و، وږی تږی راتاو شوم په کانټين کې مې يو جوس واخست خوبيه يې د جوس ترڅنګ د شرابو له ايښي بوتل څخه لوړه وه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیچ مولینا نشد مولای روم

پاو باندې نهه بجې د سفر ۱۸تنه مېلمانه او درې تنه کوربانه په یو کاسټر او مرسدیز موټر کې د حضرت مولنای روم روضې ته روان شوو.

روضه له هوټل سره ډېره نږدې ښایي یو کیلو متره، کې وه خو موږ نابلده و.

له روانېدو وړاندې د سفر ټول ملګري یوبل ته معرفي شو موږ د یوبل سوانح مخکې هم لوستې وې ځکه د سفر کوربنو پرې ډېره خواري کړې وه او ټولو ته یې لېږلې وه خو اسم مو له مسمی سره نه پېژنده.

د حضرت مولنا جلالدین بلخي رومي د مزار په دروازه کې ډېر بیر وبار و، په دروازه کې ننوتلو زحمت او حوصله غوښته زموږ کوربنو موږ ته ټکټونه واخستل ،تالاشي عامه ،سخته او کمپیوټري وه. د مولنا د مزار محوطه پراخه اولوی کمپلکس دی ، پراخه له ګلونو ډک چمن او سرکونه لري ،چې ورننوځې نو ښي خواته دې د یوې نږدلې ودانۍ پر پاتې شونو چې اوس یې ایله یو متر بنسټونه پاتې دي سترګې لګېږي.دا هغه کور دی چې د مولنا پلار مولنا محمد بن حُسین خطیبي د کرمان له ښار تر راستنېدلو وروسته جوړ کړ او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند تر پایه پکې اوسېده. مولنا هم د ځوانۍ شېبې همدلته تېرې کړې دي. په دې ځای کې د کور نقشه لا هم پر ځای ده، کوټې، تشناب ......هر څه پېژندل کېږي.کور بنو راته دا کور ښه تشریح کړ. له دې ځایه مزار ته ور روان شو خو تېل ما تېل او بیرو بار زیات دی. مزار او موزیم بیا د دې محوطې دننه په بله محوطه کې پراته دي او مزار بیا ځانته ودانۍ او دوه دروازې لري. په دې توګه باید تر مزاره له څلورو دروازو ورتېر شې. د زیارت کوونکو ډېره برخه ښځې او نجونې وې. د مزار خونې ته له ننوتلو وړاندې د لومړۍ دروازې تر څنګ په لویو لویو ظروفو کې هغه پلاستیکونه پراته دي چې د بوټانو له پاسه اغوستل کېږي او د همدې غرض لپاره جوړ شوي. د همدې لومړۍ دروازې تر څنګ د اوداسه ځای مو د بیا راټولېدلو لپاره وټاکه. پلاستیکونه مو د بوټانو له پاسه واغوستل او ننوتلو. له دروازې دننه ښي خواته د مولنا د طریقې سمبول خو پګړۍ ایښې وې ورسره جوخت بله دروازه وه، له هغې چې ننوتلو نو شاوخوا ټول لوی او واړه قبرونه و ،دا ټول په یوه نقشه .. شین رنګ ورکړل شوی او شنې پردې پرې غوړېدلې وې. دمولناله مور پرته د هغه ټوله کورنۍ همدلته دفن ده .مورږ ته مخکې ویل شوي وو چې دلته کېمرې راوړل او عکاسي منع ده. خو مورږ له ځانه سره وړې وې ، هلته مو عکاسي پیل کړه خو چې د مولنا د قبر عکس مو واخست نو پولیسو مخالفت کاوه خو بیر وبار ډېر وو په پټه او ښکاره عکاسي کېده ما هم ترې څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونه واخستل.دننه محوطه کې چپ لاس ته د مثنوي معنوي او بل ځای کې د قران عظیم الشان د خطي نویو او زړو نسخو نندارتون وو، د بیرو بار له امله چاته د کتلو نوبت په اسانۍ نه ورته، یا به یې له کتلو تېرېدې او یا به دې له نجونو او ښځو سره ځان مښل منل. پولیس هم د نظم په مخنیوي کې ناکام وو خو ما تول ولیدل او انځورونه مې ترې واخیستل. د ودانۍ دواړه دروازې د لرګي او په پخوانۍ بڼه جوړې شوې دې.له دې ځایه چې ووتلم نو د وعدې ځای ته ورغللم هلته له یو دوو تنو پرته څوک نه وو، شاوخوا په کوم شل پنځه ویشت خونو کې د مولنا موزیم جوړ شوی دی، د هغه جامې ،بوټان ،پګړۍ ،د تصوف مجلس مریدان، په هر حالت کې د ذکر بڼه، د هغه وخت کارېدونکې توکي .....ددې ټولو لیدلو او انځورو بستلو رانه ډېر وخت ونیوه یو دوه ځله د وعدې ځای ته راغللم خو ملګري مې ټول نه وو راغلي بېرته لاړم د موزیم پاتې برخې مې هم وکتلې،د هغې ځوانیمرګې شاعرې شهزادګۍ قبر مې هم ولید چې څه باندې اته سوه کاله پخوا وفات شوې. ددې شهزادګۍ او زمونږ د بلخي رابعې بر خلیک سره ورته وه. د عاطفي او جذباتو سمندر مې طوفاني شو. زمونږ شهزادګۍ (رابعه)خو یې ورور په حمام کې ووژله او په خپلو وینو یې د حمام دیوالونه په شعرونو سره کړي وو. خو نه پوهېږم چې ترکۍ شهزادګۍ چا ووژله او بکتاش یې څوک وو.کله چې د وعدې ځای ته راغللم نو یو ملګری مې هم نه وو. فکر مې وکړ چې هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه بهر تللي دي، اخوا د بخوا مې ډېر ولتهول خو نه وو. بهر راووتلم هلته هم نه وو ، هغه موټر مې هم سم نه پېژندو او نه په هغه ځای کې ولاړ وو چې موږ يې راوستي وو. ټيليفون هم راسره نه وو چې له چا سره په اړيکه کې شم خفه او حيران وم. د بېته خفه نه وم چې ځای به پيدا نکړم ،ځکه هرې ټکسي اړوند هوټل ته ببولی شوم خفه د بېته وم چې ټول ملګري به راپسې ګرځي. اويابه ورته نامنظم او ناهمغږی ښکاره شم. د مولنا مزار او پارک دوه دروازی لري لوېديځه يې چې دننوتلو ده قوي کمپيوټري تالاشي هم په کې کېږي او بله سويلي ياد وتلو دروازه ده. دوه درې ځله دې او هغې دروازې ته ولاړم. لوېديځې دروازې ته مخامخ د قونيې ښارترټولو لويه هديره ده چې احاطه ترې تاوه وه. قبرونه يې په يوه نقشه منظم ، پر ونو پوښلي او سرکونه پکې غځېدلي وو. زه دې هديرې ته ورغللم انځورونه مې ترې واخيستل ،بېرته راغللم سويلي دروازې ته مخامخ رستورانت ته ورننوتم کافي مې راوغوښته ،يوه کوچنۍ پياله چې ايله دوه غړپه کېدله په درې لېرې يا شاخوا سل افغانۍ وه. بېرته بهر راووتللم دلته د مريو انتيک غاړکۍ ،تسبې،د مولنا له قېمتي کاڼو اوغميو جوړې مجسمې خرڅېدلې دلته مې شيان کتل چې کيلي راباندې غږ کړ ،ګورم چې ډېر ملګري مې همدلته دي چې ورغللم نو پوه شوم چې له ما پرته دوه درې ملګري لا هم نادرکه دي. خير دولس نيمې بجې ټول پوره او پلې د زاړه بازار کتلو ته ور روان شو. د قونيې زوړ بازار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مولنا مزار ته نږدې دی دلته مو یو تاریخي مسجد چې څلور نیم سوه کاله پخوا جوړ شوی وو ولید. ما د بیو د معلومولو لپاره په دو کانونو کې ډېر شیان بیه کړل خو نرخونه ډېر لوړ وو مثلاً یو ګرام عربي سره زر په (۸۴)لیرې و چې څه کم ۲۹۰۰ افغانۍ کېدلې په داسې حال کې چې په همدې وخت کې په افغانستان کې همدا زر یو ګرام پـه ۲۲۰۰ افغـانۍ و.

یو موچي مو ولید خو د افغانستان تر موچیانو ډېر عصري وو یـوه ښه چوکۍ یې ځانته ایښې او بله یې مراجعینو ته بکس یـې هم لـوکس او د موچیتوب لپاره جوړ شوی وو. یوه جوړه بوټان یې په دوه نیم لیـرو یا ۸۵ افغانیو رنګول. تر څه کم دوه بجو د قونیې په زاړه بازار کې چې اوس ډېر عصري او د لوړپوړیزو ودانیو لرونکی دی وګرځېدو قونیـه هم پراخه سړکونه لري او ښکلی او پـاک ښـار دی. کوربنو مـوټر هملتـه بازار ته راوغوښتل او هوټل ته روان شو. له مهال وېش سره سم زمـونږ ننني غرمـه پـر کوربنـو وه او بایـد لـه دولـس نیمـو تـر یـوې نیمـې مـو خوړلې وای خو موږ څه کم دوه بجې هوټل ته راورسېدو. لـومړی خپلـو خونو ته لاړو او و مو ټاکلـه چې دوه بجې بـه تـول راځو او ډوډۍ بـه یـو ځای خورو .په لومړي پـوړ یـا ګراونډ (میـدان) کـې ښـکلی د سـیمینار سالون وو همـلته مو خوندوره ترکۍ ډوډۍ چې سوپ ،کباب ،وریجـې ،قورمـه ،فیرني ،سلاد او مشـروبات پکـې وو وخـوړه د مهـالوېش لـه مخې مو باید یوه نیمـه بجـه د مولنـا پـه اړه خپلمنځي بحث پیـل کـړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای خو سم عملي نه شو ،شاو خوا درې بجې مو بحث پیل کړ ،د بحث ژبه ډېره انګلیسی وه خو فارسي هم پکې وه بحث تر شپږو بجو اوږد شو. په دې بحث کې د مولنا پر ژوند او فن بحث وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صوفیانه رقص او سماع

له بحث وروسته یو ساعت دمه وه او اوه بجې مو باید د ماښام ډوډۍ په خپل لګښت خوړلې وای او پاوباندی اوه بجې د مولنا کلتوري مرکز ته د سماع او صوفیانه رقص د لیدلو لپاره تللي وای .خو موږ ماړه وو .ومو پتېیله چې له پروګرام څخه تر راستنېدلو وروسته ډوډۍ وخورو. پاوباندي اوه بجې چې لابي یا د هوټل د هر کلي د څانګې خواته راغللو نو ملګري مو کم راغلي وو ما د لمانځه د ځای پوښتنه وکړه .د هوټل ځمکتلي ته یې لاس ونیوه هلته دوه خونې یوه د نا رینه اوبله د ښځینه وو د لمانځه لپاره بېلې شوې وې.له لمانځه چې راغللم خبر شوم چې پروګرام بدل شوی او موږ باید اته نیمې بجې د مولنا کلتوري مرکز ته روان شو .دا ځکه چې هلته د ذکر او سماع پروګرام نهه بجې پیلېده .موږ ګومان کاوه چې د مولنا کلتوري مرکز به له هوټل څخه لېرې وي او په موټر کې به ورځو. خو دا مرکز د هوټل په شاوخوا سل متری کې و او د دواړو پارکونه سره نښتي وو. د مولنا کلتوري مرکز ډېر ښکلی او ډېر لوړ جوړ شوی دی ګنبدي بڼه لري او ډېر لوی او ګران بیه قندیل پکې ځوړند دی. په یو وخت کې شاوخوا پنځو زرو تنو لپاره ځوکۍ لري.هلته هر څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمپیوټري تالاشي کېده. موږ چې ورغللو نو نږدې څوکۍ ټولې ډکې وې خو زموږ لپاره په منځ او ښه ځای کې څوکۍ ریزرف شوې وې. موږ ته لا د مخه په مهالوېش کې ویل شوي وو چې دلته عکاسي او د کیمرو وړل منع دي خو ما او ځینو نورو له ځانه سره کیمرې وړې وې. لومړی مو په پټه عکاسي کوله خو ومو لیدل چې دا منع ډېره جدي نده، بیا مو د کیمرو فلشونه هم خلاص کړل، څوکۍ ټولې ډکې شوې ان ځینې ولاړ پاتې شول نهه بجې څوارلس تنه ستیج ته راغلل، څوک د ارمونیې، څوک د رباب، څوک د ډول، څوک د بینجو، څوک د سیتار شاته کېناستل. یو ځوان راغی په ترکي ژبه یې ډېره احساساتي وینا وکړه چې څو ځله د ګډونوالو په تودو چکچکو بدرګه شو. ورپسې هال ته ۴۰ تنه ښکلي ځوانان چې د مولنا په تقلید شنې پګړۍ یې تړلې وې. د ترکانو ځانګړې وریښمیو ته ورته چپنې او سپینو ته ورته زېړچکې اوږدې جامې یې پر تن وې دننه هال ته راغلل او د هال ښي خواته لکه د لمانځه قعده په یو صف کې کېناستل څو شېبې وروسته د مولنای روم د طریقې سجاده نشین او ددوی پیر په داسې حال کې هال ته راننووت چې چکچکو هال لړځاوه او دا څلوېښت تنه او هغه نور ۱۴ تنه ټول ورته لاس په سینه ودرېدل. ددې سړي مخ ته رڼا روانه وه. خو هېڅ نه لیدل کېده چې دا رڼا له کومه رالوېدلې. دوی خلکو ته دا تأثر ورکاوه چې ګویا دا رڼا او دا نور له همده سره تړلي دي ځکه یې هېڅ مدرک نه ښکاریده، دې شخص چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چپن او پګړۍ يې د هغو نورو په رنګ خو د جامو رنګ يې بدل و دومره لنډه ږيره يې درلوده چې ايله د ګوتو په څوکو کې نيول کېده .لږ وروسته همدې ته ورته يو بل تن هم هال ته راغی خو ښکارېده چې د هغه رتبه له ده ټيټه وه دا دواړه په ټول هال کې وګرځېدل وروسته په ځانګړي طرز سره اذکار پيل شول. دا څلوېښت تنه لومړی په ناستې خوځېدل وروسته يې چپنې ځای پر ځای کېښودې او پاڅېدل لومړی هر يو له يوې مخې په ترتيب په ځانګړي انداز ورو ورو روان شول او چې د پير څنګ ته به ورسېدل نو ښي خواته به تاواوپه نڅابه شو. همدا ډول ۴۰واړه په نڅا شول عجيبه ده هر يو به کوم ۴۰-۴۵ دقيقې په همدې يو اړخ تاوېده چې نه به يې سر ګرځېده ،او نه به لوېده او نه به يې په حرکاتو کې کوم بدلون ليدل کېده.لکه په کمپيوټر يې چې تاووي.له ۴۰-۴۵ دقيقو نڅا وروسته ټول د خپلو چپنو خواته يو يو راغلل ،ودرېدل بيا په بل ترتيب همدې پير ته چې خپل ځای يې بدل کړی وو په داسې حال کې چې لاسونه يې د سينې له پاسه د اهل حديثو په څېر تړلي وو راتلل دده لاسونه به يې ښکل کړل او بيا به ښي خواته تاوشو اوتر ۴۰-۴۵ دقيقو پورې به يې په همدې يو اړخ موسيقۍ ته تاوېدل بالاخره څه باندې يوولس بجې اوږده دعا وشوه ،د هال څراغونه ولګېدل او پروګرام پای ته ورسېده .ما يې کوم پينځلس دقيقې ويډيويي عکاسي هم وکړه .هال يا سالون بهرنۍ برخه او ځمکتلی هم درلود ،دلته د مولنا عکسونه ،د مولنا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونو جوړ کيلي بندونه ،قلمونه ،ميناتوري او ډول ډول شيان د ښځينه او نارينه پلورونکيو لخوا پلورل کېدل. له دې ځايه شاوخوا يوولس نيمې بجې خپل هوټل ته لاړو ،خوهلته رستورانټ بند وو خو په نورو خونو کې چې مېز او څوکۍ پکې پرتې وې په نقده بيه ډوډۍ ورکول کېده ما يو ډول کباب خوښ کړ رايې ووړ دا ډول کباب ما په تهران او اصفهان کې هم خوړلی وو . کله چې يې د ډوډۍ بېل راووړ نو نرخ يې ډېر لوړ آن هغه يوه قوتۍ پېپسي چې په کابل کې په شل افغانۍ ده هلته يې رابانډی اته لېرې شاوخوا درې سوه افغانۍ حساب کړې وه .زموږ سهار چای په هوټل وو چې سستم يې بوفه وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قره مان که قهرمان؟

له مهال وېش سره سم د مې پر پنځمه سهار پاو باندې نهه بجې لابي ته راغللو او له دې ځايه په يوه کاستر او يوه مرسډيز ته ورته موټر کې د قره مان خواته چې د قونيې جنوب ته په اويا ميله (۱۱۵ کيلو متره)کې پروت ښار دی روا ن شو. قره مان د يونان د امپراطور قره مان بيک نوم ته منسوب د هغه د زېږېدو ځای دی چې دا مهال لوی ښار دی .قره مان بېک دلته حاکم هم و .دې ښار ته ځکه ورغللو چې د مولنا کورنۍ قونيې ته له ورتللو وړاندې همدلته اوسېده .دې ښار ته لارنده هم وايي.

له ښار څخه بهر دواړه خوا لار ،غاټولو، د سنځلو او ،چلغوزيو ونو پوښلې کوچنۍ غونډۍ او دښتې هم شته خو تکې شنې .ټوله کرونده د نلونو په واسطه خړوبېږي، د نلونو په واسطه د کروندې خړوبول اسانه هم دي او اوبه هم نه ضايع کېږي .د لارو د سرځينو دوکاندارانو د افغان دوکاندارانو په څېر خپل ځيني توکي د سړک پر سر پلې لار ته راوېستي دي.

پر لار يو کوچنی بازار هم مخ ته راغی .پر لار څو ځايه کرنيز فارمونه او قوريې هم ليدل کېدې .قره مان د توروس غره شمال ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقع او د قره مان ولایت مرکز دی. په ۲۰۰۰ زېږدیز کال د دې ښار وګړي ۲۱۰،۲۴۳ تنه او مساحت یې ۸۸۱۲ کیلو متره مربع دی خو د نفوس شمېره یې اوس لوړه ده. قره مان بیک تر ۱۴۸۲ زېږدیز کال دلته حاکم وو او تر اوسه یې هم کور شته خو داسې ښکاري چې ترمیم شوی وي، ځکه پخوانی زوړ والی ورته په هماغه پخوانۍ بڼه ندی پاتې. د مولنا جلال الدین محمد بلخی زوی سلطان ولد هم همدلته زېږیدلی دی. قره مان تاریخی ښار او قره مان بیک هم زړور او فاتح پاچاو، نه پوهېږم چې د فارسي لغت د قهرمان به له قره مان سره څه تړا و ولري او که نه دا مهال یې د قره مان نفوس او نیم لکه تنه راوښود، نه پوهېږم چې څومره به دقیق وي. په قره مان کې د وتلي شاعر یونس امرا زیارت ته ورغللو زموږ د کوربنو په وینا، یونس امرا د مولنا د کچې شاعرو چې په دیارلسمې زېږدېزې پېړۍ کې یې ژوند کاوه یونس امرا نالوستی شاعر وو او خپل شعرونه به یې په خپله حافظه کې ساتل. اوس د هغه دیوان انګلیسي ته هم ژباړل شوی دی. د هغه د مزار تر څنګ په ۱۳۴۹ زېږدیز کال یو ښکلی مسجد هم جوړ شوی چې اوس هم په هماغې پخوانۍ بڼه پاتې دی. په دې ښار کې په یوه کوڅه کې جوړ و شویو کلیسا او مسجد ته هم ورغللو دا کلیسا چې پر چت یې د جوړې ظریفې میناتورۍ ځینې انځورونه اوس هم ښکاربدل په ۲ مه زېږدیزې پېړۍ کې جوړه شوې وه. په دې کلیسا کې مو په ولاړه یوه مشاعره هم وکړه، ناقوس یې هم ځوړند وو خو هیڅا ونه شرنګاوه ان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ ملګرو عیسایانو هم.دا مهال په قره مان کې عیسویان نشته ډېره برخه یې یونان او نورو هېوادونو ته تللي دي.دیوې متمدنې ،او متوسطې ترکي کورنۍ نمونه مو هم ولیده.دا کورنۍ په یو دوه پوړیزه کور کې اوسېده.ددې کورنۍ د ځوانانو ،پېغلو ، زړو ښځو ، کوچنیانو اوسپین ږیرو نارینه وو مجسمې له پلاستیک څخه ښکلې او په ډېر ظرافت او مهارت جوړې شوې وې، د کورنۍ لوښي، فرش او نور د اړتیا وړ مواد پکې ایښودل شوي وو ، ددوی د ورځنیو بوختیاوو نمونې آن د موسیقۍ وسایل هم و. په یوه خونه کې په غالیو کېناستو دمه مو وکړه، وروسته په ټولو خونو وګرځېدو او انفرادي او ډله ییز انځورونه مو واخستل.تږي وو بهر په یو منګي ته ورته ترموز کې سړې اوبه ایښې وې او یو ځل مصرف ګیلاسونه یې تر څنګ ایښې وو، دلته مو تنده خړوبه کړه. د قره مان په بازار کې ګرځېدو چې د یو مارکېټ په دوهم پوړ کې د سړک غاړې ته د یو شیشه یي دېوال ترڅنګ ولاړې لوڅې لېږې انجلۍ حیران او وارخطا کړم ،مخ مې وروا ړاوه ژر مې سیمین ته وویل دا وګوره ،دا ولې؟ هغه هم حیرانه او په خندا شوه ،(به به به) یې ډېر وویل خو دا انجلۍ نه خوځېدله او ځای پر ځای ولاړه وه. همدې نه خوځېدلو شکمن کړم د کنجکاوۍ حس مې راوپارېده نېږدې ورغلم ګورم چې انجلۍ نه، بلکې په مهارت او پوره استادۍ ولاړه ښکلې مجسمه ده خو لوڅې انجلۍ سره یې هېڅ توپیر نه و او ټول ښځینه غړي یې پوره او جوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاريدل. پـه مـوټرو کـې را سـپاره شـو د قـره مـان ښـآر پـه څنډه کې د کرونديې په منځ کې د لوی سړک په غاړه يو انتيک او منظره لرونکې ترکي هوټل ته د غرمنۍ لپاره ورتاو شو. د هر چا لګښت پر ځان وو.هر چا په خپل طبيعت فرمايش ورکړ.زما په شمول ډېرو ترکي (مينو)نـه پېژنـده خـو څـه مـو چـې راغوښـتي وو خـونـدور وو.لـه پېپسـي، چکني ،سلاد سره يې له هر نفر څخه ۲۵لیرې واخستې.خواړه يې د پيسو په پرتله ډېر خوندور و.

يو کار مې پـه ترکيـه کې خوښ شـو ،هغـه دا چـې هلتـه دا نرخونـه د ټولو لپاره يو دي د ترکي او پـردي تـوپير نشـته.کوم څه چې ترکي تـه سل ليرې بيه کوي هغه پردي يا له بهر څخه راغلي مسافر ته هم په سل ليرې بيه کوي. که څه هم په ترکيـه کې چنې يـا بارګيننـګ شـته خـو پـه لويو مغازو کې نرخونه فکس يا قطعي دي او دا نرخونـه د ټولـو لپـاره يو وي ،په مغازو کې پر توکيو نرخونه ليکل شوي وي.پـه افغانسـتان ،سعودي،دوبۍ ،پاکستان ،هندوستان ،او ايران کې خو لـه بهرنيـانو پوستکي وباسي او د لسو شی ورتـه پـه دوسـوه بيـه کـوي.د دوبـۍ او سعودي لـويې مغـازی خـو بيـا هـم ښـې دي د دې نـورو هېوادونـو لـويې مغازې هم د لسو شی په سلو وايي ان ليکلي بيې يـې هـم قطعـي نـدي چې لږه جګړه ورسره وکړې د سلو شی په ۵۰ درکوي.پـه ډهلـي کـې خـو دوکانداران د لاسپيکر له لارې د (ايـک بـات او نـو بارګيننـګ)چيغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي خو چې يو پېرونکی ترې ګرځي نو بيا ورته چيغه کړي چې ښه ته خپل نرخ ووايه د ښکونې (تخفيف) درسره کوم.

تخفيف يې هم بيا سم نيمايې وي په ډهلي کې يې پر يو آيفون ټېليفون نرخ څلوېښت زره هندئ کلداري (دهغه مهال څه باندې اته سوه ډالره) ليکلي وو خو چې ما ورسره جګړې پيل کړې نو په دوه سوه ډالره مې ترې وپېره، د ډهلي د کرول باغ د بازار په غفار مارکېټ کې ، مېشت يو افغان سپک راسره ګرمه سترې مشي وکړه راته يې وويل وبخښه ته محمد حسن حقيار نه يې ؟

ماته دا پوښتنه هېښوونکې نه وه ځکه په ډېرو نورو ځايونو کې هم راباندې همدا ډول غږ شوی وو خو دالومړی ځل وو چې يو سيک هغه هم په ډهلي کې راباندې غږ کوي هغه وويل چې افغان يم نوم مې (ارميت سنګ) دی او شل کاله وړاندې د تنظيمي جګړو له لاسه له خپلې کورنۍ سره ډهلي ته را مهاجر شوی يم ، دارميت سنګ په وينا ، د کابل ښار په زړه(پروان کارته) کې يې لوکس او لوی کور دی همدلته لوی دوکان او په خوست کې يې ډېره ځمکه درلوده خو مجاهد ډوله ټوپکيانو ترې هرڅه واخستل، ارميت زما په ليدلو ډېر خوښ شو خپل کوچني دوکان ته يې بوتللم مېرمن ته مې يې پنا ځای برابر کړ راته يې وويل چې په خپل افغانيت وياړي، اوس هم له افغانستان سره مينه لري ،افغاني چينلونه ويني او زه يې هم په افغاني تلوېزيونو کې ليدلی او دحق پر ويلو خوښ کړی يم ، راته يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویـل چـې پـوهېږم د افغانسـتان مسـلمانان ددوی لـه لاسـه خـوا ړه نـه خوري خو زه به تاسو ته تازه مېوه را وړم خو دا چې ماته د خپلې مېـرمن طبیعت معلوم وو نو منع مې کړ.

ارمیت سنګ راته د هند د بـازار د نرخونو عمـومي طبیعـت تشـرېح کړ دده دې تشرېح د ممبیې پـه شـمول د هنـد پـه هغـو نهـو ښـارونو کـې چې ما ولیدل راته ډېره ګټه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل مې په لاس درته ولاړيم....

دقـونيې د ښـآر د ځنـدې دا هوټـل ډېـر پـاک وو ښـه تشـنابونه او کوچنی مسجد يې درلود د سړک بلې غاړې ته باغ او پټې وو د سړک لمن غاټولو تکه سره اړولې وه، ما د تور غونډۍ ،د سروبې د سرچينو ، مـزار او آن د پاکسـتان پـه ځـو پـارکونو کـې غـاټول ليـدلي وو خـو دومره غټه پاڼه مې يې هېڅېرې هم نه وه ليدلې. پـه را شـکولو کـې يـې زړ نـازړه وم لـه يـوې خـوا مـې خوښـېدل چـې ويـې شـکوم او لـه نـورو بانجاني، ګلابي او شنو ګلانـو سره يـو ځـای تـرې غنچـه جـوړه کـړم او دکورتۍ په پآس جيب کې يې کېږدم له بلې خوا وېرېدم چـې د نـړۍ د هر ګوټ دا اوسېدونکې بـه خاندي چـې افغـانـان د ګلانـو دښمنان دي او په بوټي کې هم ګـل نـه پرېږدي ،دې اندروني کشمکش او جذب او دفعې ځو شېبې دوام وکړ بالاخره له دې ګلانو تش لاس تلل مې ونشـو زغملي او له رنګارنګ ګلانو مې چې غـاټول پکـې ډېر وو يـوه غنچـه جوړه او له ځان سره واخسته کله چې لـه سـړک ځخـه ېبرتـه هوټـل تـه را وګرځېـدم او د هوټـل پـه برنـډه کـې ناسـتو زمـا ملګـرو او نـورو سيلانيآنوو ليدم نو لـو مړی ځو تنـه راغلـل يـو اځې زمـا او لـه ماسره د ګېدۍ انځورونه يې واخستل او وورسته تقريباً ټول راغلل هغوی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ي لــه ماســره يــواځې يــواځې او لــه ماســره ګــډ ډلــه ييــز انځورونــه واخســتل. زمـا سـپينې جـامې او تـور واسكټ د پتلونونـو او دريشـيو تـرمنځ نـوى شـى بريښـېده او تركـانو ، اروپايـانو ، امريكايـانو ... ډېـر خوښول ،څوتنو راته وويل چې ته په رښتيا هم شـاعر يـې ځكـه چې لـه طبيعـت او ګلانـو سـره دې مينـه ده يـو تـن لـه ماسـره ګـډ څـو انځـوره واخستل ويل يې چې دا ډول جامې يې پـه ټلوېزيـون كې ډېرې ليـدلي دي خــو دهغــه بــاور دا و چــې ګونــدې دا جــامې بــه دهنــديانو يــا پاكستانيانو وي ، دا غنچه مې قونيې ته هم يووړه او هلته مې هم دوه ورځې له اوبوډك ګيلاس كې ايښې وه لـه انځورونو چې فارغ شو نو استاد قويم راته وويل(تو زود بيا كه او دختر... را بريت نشان بتم تـو ببين كه او ده قات ګلها بايک ادم تركى چې بى حجاب و با چـى مـود عشـقى ششـته اسـت) مـوږ دواړه پـه ناګهانـه حـال كې دهغـوى خـواتـه ورغللو و مـو ليـد ل چې سـيمين پـه چمـن كې پـه داسې حـال كې چې دواړه پښې يې غځولي او تر زنګنونو لوڅې وي او وېښته يې پـر اوږو را ځړولي وو له تركي سره راز ونياز كوي كله كله وخاندي او پـر هغـه د مينې وار كوي دې حالت ماته هم زور راكړ خو په تُركـي چاپېريـال كـې مو څه نشول كولى.

قضا ماسپښين له قره مان څخه روان او مازيګر قونيې تـه ورسـېدو بيا مو هم د نورو ورځو په څېر پر مولنا او دهغه پر فن هر اړخيـز يـونيم ساعته بحث وكـړ دهوټـل ډوډۍ هم ډېـره قېمتـه وه او مـوږ ويـل چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

قونیې ښار به هم په خپل طبیعت وګورو نو ما او استاد قویم وټاکله چې ما سخوتن به ډوډی ته بهر ځو زه په ټاکلي وخت لا بې ته راښکته شوم ، استاد قویم له ما مخکې راښکته شوی و او د مار په څېر نا ارامه اخوا د یخوا ګرځېده ما ترې وپوښتل چې سیمین او فرخنده نه دي رغلي؟ ما لا پوښتنه نه وه پوره کړي چې ده شکایت پیل کړ (ولله حیثیت ماره به زمین زد ، تمام افغانا را شرماند او دختر خو کی امو ترکی رفت خدا خبر کجا بردش) زه هم خفه شوم راته یې وویل ځه چې زه او ته دوه په دوه لاړ شو پلي د مولنای روم د مزار له لارې بازار ته روان شو په یو هوټل کې مو د چوپان کباب ته ورته کباب او وریجو فرمایش ورکړ له سوپ ، سلاد ، چکني او پیپسي سره یې د هر تن په سر رانه ۲۰ لیرې واخستې داشپه د قونیې هوا ډېره خوږه وه تر ډېره په بازار کې وګرځېدو ، څه سودا مو هم وکړه خو مهمه موخه مو دنرخونو معلومول و. یوې لویې مغازې ته ننوتلو د اوړو او غوړیو په شمول د ژوند د اړتیا وړ ټول شیان پکې موندل کېدل، په یو کونج کې یې تازه سابه او تازه میوې هم په یخچالونو کې او هم په پلاستیکونو کې تیاربند ایښې وو.

خراب کېفیته منې په دوه او ښې منې په اته لیرې ،خرابې کېلې په یوه اوښې کیلې په پنځه لیرې ،ښه انګور کیلو په لس لیرې هغه بسکېټ چې په کابل کې شل افغانۍ بیه لري هلته په دوه لیرې (۷۴افغانۍ)و موږ له ځان سره کېلې او منې را واخستې او نا وخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوټل ته را روان شو، چې هوټل ته راغلو نو په رسپشن کې مو د سيمين پوښتنه وکړه خو هغه نه وه راغلې.

استاد قويم راته وويل چې ته ويده شه او زه همدلته لابي کې کېنم او ګورم چې سيمين کله راځي ما ورته وويل چې استاد ه څه يې کوې ځه ويده شه خو هغه راته وويل چې دې..... او د لوده لور رانه خوب تښتولی دی. هغه پاتې شو او زه لاړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو ته نوی ماته تکرار کلی

له مهالوبش سره سم دمی په شپږمه سهار نهه بجې په دوو موټرو کې د قونیې ښار سهیل ختیځ کې د سیلې په نوم یو داسې کلي ته لاړو چې لاهم هرڅه پکې زاړه وو زوړ کلي ، زاړه دوکانونه، زړه کلا ، زوړ حمام ...لومړی کلیسا ته ورغللو داکلی له قونیې څخه لس کېلو متره لېرې پروت دی تاریخپوهان وایي چې ددې کلي اوسېدونکي ډېر غریبان وو عبادت یې په یوه کوچنۍ خامه او تیاره کلیسا کې کاوه او دیو ، پاچا چې دامهال یې راڅخه نوم هېر شو مور په ځان نذر منلی و چې که دا کار یې وشو نو یوه لویه او ښکلې کلیسا به جوړوي کله چې دهغې کار الله جل جلاله وکړ نو هغې ته وویل شو چې په دې کلي کې عیسایان ډېر دي خو کلیسا یې کوچنۍ او خرابه ده اوهغې هم همدلته یوه لویه اوښکلې کلیسا جوړه کړه.

دې کلیسا کې د ښکلیو انجونو او تنکیو هلکانو میناتوري ،ونې ،ګلان ، رسم شوي وو مور دلته انځورونه هم واخستل ،سیمین ته چې سور څادر، او توري عینکې یې پر غاړه ،توره دربشي یې اغوستې اوپوره دبالیبوډ د اداکارانو ستایل یې جوړ کړی و طاقت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورنغی د کلیسا خواته لوړې ته وختله او فارسي شعر یې دیکلمه کړ، ملګرو یې ویدویې او ساده عکاسي وکړه.

له کلیسا وروسته یو لوی ګلالي انتیک پلورنځي ته ورغللو دلته ډول ډول رنګه ختهین لوښي جوړ شوي او پلورل کېدل، دلته یو کوچنی موزیم او یو زوړ حمام هم وو.

حمام ډېر تود و چې ورننوتلم نو یوتن پرسپین مرمرین تخت پروت و او یو کیسه مال هلک کیسه کاوه.

دهغې لوړې لاندې چې سیمین پرې د شعر دیکلمې ته ورختلې وه درې مغارې (سورې) و.

لاندې کلي ته ورښکته شو داکلی ټول زوړ او وروسته پاتې دی، کورونه یې خام او ختهین و لکه دافغانستان دنورستان کورونه، لرګي پکې ډېرکارېدلي وو نورو بهرنیانو ته ډېر په زړه پورې وو ،خو ما ورسره دلچسپي نلرله کیلي له ما ، زما ددلچسپی د نشتون عوامل و پوښتل ما ورته وویل چې زموږ وطن همدا اوس هم همدا ډول دی. کلیوالي کورونه موهمدا نن هم همدا سې دي ما ته دحیرانتیا وړ او نوی څه پکې نشته.

دلته دکلي دمخ پر لوی سړک کار روان و سړک یې له تیګو جوړ او بیایې پرې قیر اچاوه ما په پاکستان کې ډېر لیدلي وو چې مزدورانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

به دهمدوی په ښېر د سړک جوړولو لپاره پر سړک د غرونو تيګې په چکش ماتولې.دوی هم همدا کار کاوه.

اوس د تيګو ماتولو ماشينونو داکار اسانه کړی دی خو د ترکيې حکومت ښايې خپل ولس ته کار موندلو په خاطر داکار کړی وي.

دکلي مخ ته په کوڅوکې مې په ساده جامو کې څو تنه وسلوال وليدل حيران شوم خو حيرانتيا مې هغه وخت زياته شوه چې په يو کامازډوله موټر کې مې له شلوډېر کلاشنکوفونه،راکټونه،چانتې او نور نظامي وسايل وليدل ما ويل داسيمه چې دافغانستان په ښېر وروسته پاتې ده لکه چې هماغسې ياغستان هم دی خو څوګامه وړاندې مې په رسمي يونيفورم کې پوليس وليدل ور وړاندې شوم ګورم چې فلمي اداکاران درګرده د فلم صحنې ډکوي ياپه بله وينا د فلم ډکولو لپاره شوټنګ کوي،په دوی کې يوه تکه سپينه ښکلې پېغله هم وه ټولو لوبغاړو تورې جامې اغوستې وې.

همدلته يو کوچنی پارک هم و په پارک کې د يوې قهوه خانې مخ ته د لرګي په ښکليو او طبعي ښکلا لرونکيو څوکيو کېناستو،ما د شوټنګ ننداره پيل کړه خو د حيرانتيا خبره دا وه چې ترکان ددې شوټنګ په کيسه کې هم نه وو، نه دې ښکلې هنرمندې او اکتورې ته چاځير ځير او دخريدار په سترګه کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا له قهوه خانې څخه شراب ، چا بیر ،چا ایسکریم راوغوښت خو ما تور چای ځکه را وغوښت چې شین نه و ، پیاله یې ایله یو غټ غړپ کېده خو بیه یې دوه لیرې وه.

ماکرستوفر ته په ټوکه وویل چې یا ته په همدې پیالې پنځوس پیالې چای یا بیر وڅښه پیسې یې زه ورکوم او یا زه شپېته پیالې چای څښم پیسې یې ته ورکړه هغه په خندا شو ویې ویل یاره دا یو کار هم نه کوم له تاسو افغانانو شک نشته ،په همدې ټوکو بوخت وو چې د فرخندې ډېره نا تراشه په لوړ غږ او زړه بوګنوونکې خندا مو واورېده لومړی خو ټول وارخطا شوو چې څه وشول وورسته پوه شو چې دا خو فرخنده ده موږ ټول حیران وو اوفرخنده او سیمین له خندا په چمن کې لوغړېدلې ماته ډېره غصه راغلله خو څه مو کړي وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

...تامریدی شمس تبریزی نشد

له دې ځایه څه کم دولس بجې د مشهور عابد ،شاعر ،صوفي او عارف او دحضرت مولنای روم د استاد شمس الدین تبریزي چې په شمس تبریز مشهور دی مزار ته ورغللو.

د شمس تبریز او له مولینا سره دهغه داړیکو په اړه مې دا بیت ډېر پېخوا اورېدلی و

هیچ کس زپیش خود چیزی نشد

هیچ خنجر اهنی تیزی نشد

هیچ مولینا نشد مولای روم

تامریدی شمس تبریزی نشد

دمولینا دمرشد شمس تبریز زیارت دقونیې ښار په منځ کې په یوه لوی تک شنه پارک کې چې په شنو ونو پوښلی دی پروت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیارت د پارک شمال ته واقع دی، ښکلې دروازه لري او ګرانبیه غالۍ پکې غوړېدلې کله چې له یوې دروازې ننوځې نو لومړی مسجد مختته راځي چې ډېر ښکلې جوړ شوی په ځانګړې توګه محراب یې ډېر ښه ښکاري د مسجد دننه جنوب ختیځ اړخ کې پاس زینه ختلې ده موږ خو پاس ونه ختلو خو ښکارېدل چې پاس خونې اود مسحد دننه اړخ ته راوتلې برنډه وه هماغسې لکه دکابل د لویې جرګې په خېمه کې چې دننه جوړشوې همدلته پاس دښځو لپاره بېل مسجد هم دی خو زموږ ښځینه ملګرو هېچا پکې لمونځ ونکړ ،دننه پرلوی سکرین چې په برېښنا روښانه کېده د تودوخې درجه ،وخت، د جمعې اود پنځه وختونود لمونځ وخت ښودل کېده ، امنیتي کامرې لګېدلې دي همدلته دننه مسجد کې شمال خواته په یوه چوتره د مولنا شمس الدین تبرېز زیارت دی.

پر زیارت توره او شنه ګرانبیه ټوټه چې ایتونه پرې لیکلي غوړېدلې ده، پر زیارت د زیارت کوونکیو بیروبار ډېر وو ځوانې او زړې ،ځوانان اوسپین ږیري ترې راتاو و.د افغانستان په څېر خرافات پکې ځکه نه لیدل کېږي چې د قبر دوه خواوو ته د ېوال دی او له دوه خواوو یې کټاره تاوه ده او څوک قبر ته نږدې نشي ورتللی.

دمسجد ګرانبیه او رنګینې غالۍ انسان هڅوي چې څو رکعته لمونځ پرې وکړي ماهم څو رکعته نفل وکړل لا دلمانځه مکروه وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخل شوی نه و، د مسجد په محراب ،منبر، زینو او د مزار ترڅنګ مو ګڼ عکسونه واخستل.

کله چې مزار ته ننوتلو نو سیمین ،فرخندې ،ژیلا، شغلې نامسلمانې کېلې، بیناشاه زېباه ټولو څادرونه پر سر کړل.

تاریخپوهان دا نه مني چې ګوندې همدا دې د شمس تبرېز یقیني، زیارت وي ځکه چې ،هغه دخپل شاګرد (مولنای روم) د شاګردانو له لاسه وتښتېد او تر پایه یې د مړي ژوندي درک ونه لګېده.

غرمه مو هوټل ته راوړله دلته مې په فیسبوک او وېبپاڼو کې دافغانسان اړوند خبرونه ولیدل.

له معمول سره سم نن هم له دوه تر ځلورنیموبجو خپلمنځي مباحثه روانه وه مازیګر مو له هوټل سره حساب تصفیه کړ خو کله چې یې بیل راکړنو د خونو کرایه او خدمات یې ترهغه څه لوړ حساب کړي چې موږ ته په جدول کې لیکل شوي وو دهوټل یوه شپه شاوخوا دوه سوه ډالر، په دې توګه مو له وړاندوینې څخه درې سوه ډالره هوټل ته زیات ورکړل.

دخونې تسلیمۍ ته یې یوه ښکلې انجلۍ را ولېږله هغې خونه چک کوله او زه د اوداسه لپاره تشناب ته ننوتلم، ددوازې د تړلو اړتیا نه وه ځکه ماهم ونه تړله.مامې لاسونه وینځل چې انجلۍ هم تشناب ته راننوتله ،له حرکاتو او پرمخ د خجالت له نښو یې ښکاریده

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې موخه یې څه ده زه هم څو شېبې د کشمکش په کمند کې ونښتلم د غني خان شعر مې ذهن ته ودرېد دا پرېکړه سخته وه چې غوث او که هجړا شم.

(لېونی وایي والله چې یا خو غوث یې یا هجړا)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نوشیهر پر لور

له مهالو ښش سره سم د مۍ په ۲مه مازیګر پاو کم شپږ بچې له

قونیې څخه نوشیهر ته چې د قونیې شمال ته شاوخوا ۴۵۰ کېلومتره لېرې پروت دی روان شو، د قونیې له ښکلي ښار سره مو خدای پاماني وکړه له ښاره بهر څو ستري ستري فابریکې پر مخ راغللې نو شیهر ته غځېدلي دوطرفه سړک پوخ وو خو داسې ښکاري چې زوړ شوی ونوځکه پرې بیا له سره د بل قیر اچول پیل شوي وو .هلته نه فاسد حکومت شته دی، نه قرارداد پنځه شپږ لاسه خرڅېږي چې د سړک لپاره ورته له غوا څخه لکۍ پاتې شي. کارونه یې پاخه وو نه په سړک کې کندې وې اونه جمپونه،نه د جلال اباد -- کابل او نه د خوست-- ګردېز د سړک په څېر قیر تښتېدلی او په منځ یې جرونه و. د لار ډېره برخه د ښته وه خو په للمي غنمو پوښلي ډېر ځایونه او پټي په پایپونو خړوبېدل .

د هر کور لپاسه د لمریزي برېښنا تختې لیدل کېدلې ،هلته برېښنا ډېره وه خو وړیا برېښنا د بیې د برېښنا له سپما سره مرسته کوي، کله چې له قونیې څخه ووتلو نو انقرې خواته پر تللي سړک دې ښارته وکتورونه لیدل کېدل. د سړک دواړه خواوې ګڼو ګلانو پوښلې وې. ګلان دومره ګڼ دي لکه چې کرل شوي وي ملګري مو څوک ویده دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او څوک یو له بل سره ګپ لګوي فرخنده زما او استاد قویم سره په موټر کې کېناسته خو سیمین د بل موټر په وروستي سیټ کې له محسن سره کېناسته او خپل راز و نیاز یې پیل کړ.

محسن اصلاً ایرانی و خو په مکزیکو کې اوسېده ،عمر به یې پنځوس کاله وو خو د شرابو دومره معتاد وو چې بوتل به یې له ځان سره ګرځاوه غاښونه یې تور اوښتي او رنګ یې د پوډري وو ویل یې چې کورنۍ یې په ایران کې ده یوه مکزیکۍ مېرمن یې وه هغه هم ترې تللې ده او اوس په مکزیکو کې یوا ځې اوسېږي خپله یې ویل چې ایران ته هم تللی نشي ځکه چې خپله عقیده او دین یې بدل کړي او بې خدا دی ، ما ورسره ډېر بحث وکړ خو ده پر فلسفي (اسلام) تکیه کوله یوه ورځ د مباحثې پر وخت زه ورته متوجه په دوه ساعتو کې یې درې بوتله تش کړل ده به ورته اب شینګولی ویلې ،ایرانۍ شعله او ژیلا ډېر لوڅ وو دوی هم په غرب کې اوسېدل، خو له ایران څخه راغلي دوه تنه د پوهنتون استادان ښه مسلمانان او درانه خلک وو.

پر لاره مو موټر ما زیګر د لمانځه لپاره و دراوه دلته یو پمپ و تر څنګ یې کوچنی مسجد او شاته یې لویه مغازه وه چې ډېر ضرور او نا ضرور شیان پکې موندل کېدل.پراخ او پاک تشنابونه بیا د دې لویې مغازې تر شاه وو د اوداسه لپاره بل ځای نه و مجبور شوم چې آن د چهار اندام لپاره هم یوه لیره ورکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر لاره مو ځو ځایه کوچیان هم ولیدل خو د افغانستان د کوچیانو په څېر څېرن نه ،بلکې پاک د هریوه د کېږدۍ ترڅنګ به یو کاماز ته ورته موټر ولاړ و.

پر لاره یو کوچنی ،خو پر لوړپوړو ودانیو ښکلی بازار مخ ته راغی، همدلته د نوشهر او انقرې لارې بېلې شوې وې موږ باید **۷۵** کېلو متره شرق ته تللي وای خو انقرې ته شمال خواته سړک تللی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوشیهر

دابنار ترکیې په مرکزي سیموکې واقع ده، وچه او سړه هوا لري نفوس یې په ۲۰۰۰ ز کې شاوخوا **۳۰۹۹۱۴** تنه وو پراخوالی یې **۵۴۲۷** کیلو متره مربع دی.

مشـــهور ښـــارګوټي یـــې اجـــي ګـــول، اورانـــوس، درینکو، ګـــل سهیر، حاجي بکتلش، کوزاک یې او ارګوپ نومېږي کپادوکیا یا دترکیې تر ټولو مشهور تاریخي سیمه هم په نوشهیر کې واقع ده په حقیقت کې کپادوکیا دنوشهیر ترټولو مهم ښار دی.

ماسخوتن د نوشهر ښکلي او لوی ښار ته ورننوتلو ښار په زېړو رڼاګانو زرینه ښه درلوده لوړې او اسمانڅکې یې درلودې خو مونږ د ښـار ختـیځ تـه لـه ۲۰کیلـو متـرو ډېـر لاړو ،هلتـه پـه غونـډیو کـې جوړو کلیوکې هوټلونه جوړ شوي و زمونږ نور ملګري یې همدلته په یو هوټل کې ښکته کړل خو زما ،استاد قویم ، فرخندې او سیمین لپاره بل ځای په پام کې نیول شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ډېر ملګري همدلته په الکپ یوې کېف هوټل کې، ۲تنه په سیرین هوټل کې او موږ تر دوی یوولس کېلومتره لېرې د کپادوکیا سیمې په ډیلک کایا هوټل کې ځای پر ځای کړل شوو.

کله چې زموږ ملګرو ته په الکپ یوې کیف هوټل کې ددوی خونې ورښودل کېدلې نو ماهم وغوښتل چې دا هوټل ووینم، دیوې خونې دروازه پرانیستې وه ماهم ببرته کړه او سر مې ورننو ېست ګورم چې مخامخ پر تخت یوه انجلۍ له یو سینه بنداویونیکرسره لوڅه پرته ده او کتاب یې مخ ته نیولی وو هغې هم کتاب بند کړ پرته له دې چې په غوسه شي یا کوم غبرګون وښیي را ویې کتل ما ترې په انګلیسي بخښنه وغوښتنه او دروازه مې بنده کړه.

کله چې هوټل ته راورسېدو نو سیمین په محسن پسې ډېره نا ارامه وه ما ورته له طنزه وویل چې خفه کېږه مه، یوه ټکسي ونیسه او بیرته محسن ته ورشه ،خو هغه پوهېده چې یو خو تېر ماسخوتن دی بل په ښار کې نابلدي، هلته د ټکسي نشتون، د ترکیې قېمتي او... د هغې پر وړاندې پرتې ستونزې وې.

دا هوټل هم د غونډۍ په تراشلو دغونډۍ منځ کې جوړ شوی و.د هوټل دیوالونه چت او نور له خښتو او تیګو جوړ نه و، بلکې غونډۍ تراشل شوې وه ،نلدواني ،دبرېښنا او انټرنېټ مزي غځېدلي و خو رنګ یې طبعي و، دانټر نېټ په شمول هره اسانتیا پکې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هم دهرکلي په څانګه کې یوه تنکۍ ترکۍ پېغله چې زما په خبر کمه کمه په انګلسي پوهېده ناسته وه. موږ ته لا دمخه خوني ریزرف شوې وې، دې انجلۍ چاپیانې راواخستې له موږ سره روانه شوه هرچاته یې دهغه خونه وروښوده .بیکونه راسره دهوټل مستخدم تر خونو ویوړل.

کله چې دې ترکۍ د یخچال د څښاک اونور خوراکي توکي را ښودل نو په ټوکه مې ورته وویل چې ګوره الکولي رابانديې ونه څښې، چې بیا به مې کنټرول کولی نشې، تاسو پوهېږئ چې دا مهال به زما د زړه ضربان څو و ، دا هوټل د نوشهرې ښار بهر ۲۰ کیلو مټره لېرې ،په یوه کلي کې جوړ شوی وخو ددې کلي کوڅې هم لویې او پخې وې، ددې انجلۍ له وتلو وروسته مې څه موده په سکایپ او فیسبوک کې له دوستانو سره اړیکې ونیولې د افغانستان له حالاتو مې ځان خبر کړ، وروسته ډوډۍ ته لاړم په خوړنځي کې د بوفې سېستم و هرڅه پرېمانه ول ، کله چې له خوړنځي څخه را ووتلم نو د موسیقۍ غږ می واورېد ، لږ وړاندې د ، کوچني میدان مخ ته بیرو بار وو چې ورغللم نو د خونې ددروازې په سر یې په لوی خط لیکلي و (نایټ کلب) Night clubدننه مې سر ورښکاره کړ، بد حال و ،ناست خلک کم او خوځېدونکي ډېر و هرې انجلۍ یو بېچاره هلک له لاسه نیولی او له ځان سره یې تاواوه. د سګرټو او شرابو بوی هم په سرې سرګرځاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمد لله چې الله جل جلاله د لمانځه ادا کولو توفیق راکړی د شپې چې هر څومره نا وخته څملم خو چې سهار د لمانځه وخت شي نو دذهن الهي او فطري کمپیوټر مې را پاڅوي ، ددې کمپیوټر زنګ تر هغې اورم چې ترڅو مې لمونځ نه وي کړی.

سحر اوه نیمې بجې بیا خوړنځي ته لاړم کوم ۴۰--۵۰ ډوله خوراکي توکي ایښي و.

د خوړنځي مخ ته ښکلې او پراخه مرمرینه برنډه وه، لمرډېرښه لګېده، مېزونه او څوکۍ پرېمانه وې ،ښه منظره هم برېښېده قاب مې هملته وېوړ څو دقیقې وروسته سیمین هم خرامانه را روانه وه، هغه هم همدلته زما ترڅنګ کېناسته، کیسې مو سره وکړې، له ډوډۍ وروسته د هوټل پر لیدلو بوخت شوو، دریم پوړ ته چې وختلو ګورو لوی حوض دی شاو خواته یې ښځې او سړي په یو نېکر او سینه بند کې لمر ته پراته دي د حوض شا وخوا یو ډول له ربړ جوړې شوې څوکۍ وې چې انسان پکې تکیه هم کولی شي او څملاستلی هم شي.

دلته لمر ته تږو اروپایانو ځانته لمر ورکاوه او استاد قویم لکه شاهین ترې دورې وهې استاد قویم ته مې هغه د خوشال بابا بیت ووایه:

زه خوشال په سپینه ږیره په عذاب یم
خدای خبر چې د ځوانانو به څه حال وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدوکیا که د فطرت کرشمه؟

نهه بجې مو له کوربنو سره بهرته د وتلو ژمنه وه هغوی هم په وخت را ورسېدل او په یو کاسټر او یوه مرسډیز موټر کې روان شو، په کمرونو او غونډیو کې ښه وړاندې لاړو موټر د یو تور سړک په خواکې د غونډیو تر څنګ د یو پراخ میدان څنګ ته ودرېد، له شلو ډېرو نورلوی او کوچني موټر هم ولاړ او سیلانیان په غونډیو وېشل شوي وو دلته له یوه کلي څخه موزیم جوړ شوی، ټکټونه یې راته واخستل دننه د قبل المیلاد تمدن نښې اوس هم پربمانه وي پر تراشل شویو غونډیو کې کورونه، حمامونه، بیت الخلاوې، پېژندل کېدلې، کوربنو راته تشرېحات راکول، دننه سمځه کې څو خونې وې په دې خونوکې دننه په توږل شوې غونډۍ کې الماری جوړې وې، دخونې دننه له توږل شوې ځمکې د ډوډۍ خوړلو مېز او شاو خوا یې له توږل شوې ځمکې څوکۍ جوړې شوې وې.

دخوب خونې، خوړنځی، پخلنځی، بېل بېل و.

معبدونه یې جدا او په لاس جوړ شوي خدایان یې هم ایښي و ددوی دود داسې و چې خپل مړي ته به یې په خپله لویه خونه کې لحد ته ورته ځای جوړ کړ او بې له دې چې خاورې پرې واړوي مړی به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکې کېښود د مړو لپاره کومه ځانګړې هدیره نه وه په یوه خونه کې په همدا سې لحد کې اوس هم د یو مړي اسکلېټ ایښی و خو ټول لحد په شیشه پوښلی و انځور اخستل یې هم منع و.

داکلی یا ښار په پراخه سیمه کې جوړ و د دښمن د مقابلې لپاره لوړ لوړ برجونه تورېل شوي او له برج څخه هره خوا د غشو ویشتلو سوري و ېستل شوي و سم لکه په شینوارو ،باړه،تیراه، علي مسجد او نورو پښتني قبایلي سیمو کې زموږ د پښتنو د کلاګانو برجونه.

زه چې د خپلو پښتنو دا برجونه وینم نو افسوس کوم چې موږ اوس هم له میلاد څخه پنځه سوه کاله پخوانی ژوند لرو آن له هغه وخته هم وروسته یو ، دهغوی پخلنځي ،خوړنځي د خوب او ناستې خونې هماغه وخت هم بېلې وې خو موږ او سهم په یوه خونه کې دا هرڅه کوو.آن اوس هم څاروي را سره په یوه خونه کې تړو.

دلته دا افغانستان د بامیانو د بتانو په څېر په غرونو کې له لسو ډېر بتان دی خو د بامیانو د بتانو په څېر ستر او لوی نه ،دلته هم اوس دبت عبادت نه کېږي ،څوک ورته په کرکه او سپکه هم نه ګوري، دلته بت د ښمن نه ګڼل کېږي ، نجس شی ندی، د وېشتلو لپاره یو کنډک نه ورځي هاوانونه ورته نه نصبېږي ، توغندي پرې نه توغول کېږی ، له ویشتلو او نړولو وروسته یې سل غوایان نه خیراتېږي ، نړول یې دیني ضرورت نه معرفي کېږي ،بلکې د عثماني خلافت او دیني مرجعیت په پلا زمینه کې یې درناوی کېږي ،ساتلو ته یې کنډکونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمت ته يې متخصصين او لرغونپوهان ګومارل کېږي ، دقوم او ملت تاريخ او هويت پرې پېژندل کېږي، د کلتوري شتمنۍ او اثارو په سترګه ورته کتل کېږي ، ډالر پرې ګټل کېږي ، سيلانيان ورته را غوښتل کېږي زميني ورته برابرېږي مونږ هم مسلمانان يو او هغوی هم ، مونږ ته اسلام تر هغوی وروسته راغلی،ترکيه اته سوه کاله د اسلامي خلافت پلازمينه وه ،د روم او قسطنطنيې تاريخ او اسلام ته خدمت د اسلام د تاريخ زرينې وړانګې دي.

دمسلمانانو لخوا ،داوسني استانبول دفتحې زيری خپله قرآن ورکړی (غلبت الروم...) او دقرآن يو سورت د روم (اوسني استانبول) په نوم دی.

دلته هم د نا امنۍ اندېښنې وې ، د ننوتلو دروازه کې کمپيوټري تالاشي کېدله ټکټ راته کوربنو وکړ نو ځکه يې له بيې خبر نشو.

له راوتلو وروسته بهر له دروازې سره ملګرو ته منتظر وم چې يو چا راباندې په فارسي غږ وکړ ويل يې وطنداره افغان يې، ماوويل هو ، دهغه ښکلې دريشي پرتن وه،ښکلې ځوانه ښځه هم ورسره وه له خبرو يې پوه شوم چې هغه هم افغان او دکابل پخوانی او اوس د انقرې اوسېدونکی او دلته سياحت ته راغلی و ، يوه شېبه مو خبرې وکړې دخپل هېواد په ملي جامو(کميس ،پرتوګ او واسکټ)يې ډېر وستايلم له څو انجونو سره يو پاکستانی پنجابي هم را پيدا شو له هغه سره مو هم لنډ بنډ اړ وکړ له دوی سره مو ګډ انځورونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو بستل، سړک ته چې را ووتلو ځینې خلک یوې لوړې غونډۍ ته ختل زه هم ورغللم غونډۍ ته ختلو ستړی کړم خو نو د شهرې ټول ښار او کپادوکیا ترې ښکاریدل.

لاندې مو ملګري پوره شوي و. د کراچۍ او سېدونکې ۳۲ کلنې ،چاغې او غنمرنګې پېغلې بیناشا راته غږوکړ چې ورغللم ،هغې مخکې تر مخکې زېبا پوهه کړې وه لومړی یې له لاسه ونیولم وروسته یې له غاړې راته لاس تاو کړ او زیبا مو انځورونه وبستل ما ځان خوشې کاوه خو هغې نه پرېښودلم، انځورونه ګډوډ راغلل خو ویې وبستل، بیناشاه په ټوکو راته وویل چې له ښځو دومره وېره هم پکار نده، څومره چې ته کوي ،موږ خو ادم خواره نه یو.

زېبا سپینه ،ښکلې او نرۍ ځوانه ښځه وه ویل یې مور یې د کابل د پغمان او پلار یې د هند د اترا پردېش او سېدونکی او دا خپله د امریکا اوسېدونکې او د امریکا تبعه ده،زموږ د کوربنو له ډلې وه دلته ګرځنده انځورګران هم و ،له اوښانو سره هم انځورونه اخستل کېدل.

کوچني هوټلونه، کانټینونه،دانځورګرۍ دوکانونه، پرېمانه و.

زه هم دلته ګرځېدلم چې یوې پېغلوټې ترکۍ راته یو سپین قاب را وړاندې کړ د قاب په منځ کې زما انځور چاپ شوی او شا خوا ترې ډېره ښکلې میناتوري وه په قاب کې د خپل انځور په لیدو خوښ هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوم او حیران هم، ترکۍ راته وویل چې لس لیري راکړه او قاب واخله، ما ورته پنځلس لیري ورکړې خو ورته مې وویل چې دا انځور مو له کومه کړ، او دلته مو څنګه چاپ کړی هغې وویل همدا لس دقیقې وړاندې مې دلته ستا انځور واخست او یو کانتینر ته ورته دکان ته یې اشاره وکړه دلته مو چاپ کړ.وروسته پوه شوم چې دوی د هر سیلاني چې ددوی زړه پرې اوبه څښې او باور لري چې پیسې یې ورکوي انځور په ناپامۍ کې وباسي.هلته یې په قاب او کاسه کې ورته چاپ کړي بیا یې ورپسې ورورځي او لس لیرې ترې غواړي ډېر خلک له شرمه هم پیسې ورکوي. موږ هلته ډېر ولاړ وو ځینو لادا پیسې نه ورکولې د استاد قویم عکس یې هم راووړ هغه ترې قاب نه اخست،ماورته ویل استاذه داکمې پیسې دي شرم دی وریې کړه ،هغه لومړی پنځه بیا اته لیرې ورته ونیوې خو زه ورپسې شوم ماویل بیابه افغانانو پورې خاندي،استاد قویم بخیل سړی هم نه و څوځله چې په قونیه کې له ماسره هوټل ته تللی و نو آن ګارسونانو ته به یې هم تر پنځو لیرو ورکولې، دلته یې انکار ته زه ښځي حیران شوم.

د کپادوکیا پخوانی نوم کاپادوسیه ده چې د ښکلیو آسونو د ځمکې معنا لري دا سیمه د ترکیې په مرکزي سیمو کې ده او د اور شیندنو او د جیو لوجیکي تغییراتو د پاتې شونو ،د توري بحیرې سویلي سواحلو ته د نږدیکت له امله ډېره مشهوره او د سیلانیانو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـام وړ ده همـدې درې مواصـفاتو کپادوکیا تـه عجیبـه، بـې بېلګـې ،هیښوونکې، ښکلې او زړه را ښکونکې ځانګړنه ورکړېده.

دا ښار د طبیعت او تـاریخ د ادغـام او همغـږۍ بـې بېلګـې نمونـه ده او له تیګو او خصرو څخه د جوړو شویو درې ښارونو څخه یو ښار دی چې پـه ۱۹۸۵ زېږدیـز کـال د یونسـکو لخـوا هـم د یـو نړیـوال معتبـر کلتوري میراث په توګه و پېژندل شو د تاریخپوهانو په اند دا غونـډۍ لسـګونه زره کالـه وړانـدې د اورشـیندلو د اوبـو ، هـوا او ګـازاتو د جیولوجیکي تغییراتو له امله جوړه شوې ده.

د طبیعت او تـاریخ د تلفیـق دا کرشـمه ،مخروطـي ،سـتنو، تېـرې او اوږدې نوکې چترۍ او پر سر خولۍ ته ورته بڼې لري

د تاریخ پوهـانو پـه وینـا، پـه دې سیمو کې اور شـیندنې او فـوران یې د(یوسین) په دوره کې او یـا میلیونـه کالـه وړاندې کله چې ددې اور شـیندنې ویلـي شـوي او نتـایج د نیـوجین سـیندګوټي تـه ولوېـدل ،دلتـه دلجیس،حسـن داغ،اوګوللـو، داغ غرونـه د اورشـیندنو مهمـې نقطې وې،چې د پیریانو پـه دود کش مشهورې دي، پـه کپـا دوکیـا کـې ژوند له قبل التاریخ (له تاریخ څخه وړاندې پیر) څخه پیل شـوی دی انسانانو په همدې دود کشونو کې ژوند پیـل کـړ دا ځایونـه یـې وتـوږل ،برابر یې کړل او استوګنې ته یې چمتو کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخوا ، اکسارامی نوشهیر، نیغده،قیصري او کیردو نتهیو ولایتونه ټول د کپادوکیا اړوند وو.

د کپادوکیا د ډبرلیکونو څېړونکیو ، داسې کودوړي موندلي چې په مېخي خط پرې مالي مقرارت د ګټې اندازه د ودانیو او تجارت مقرارات لیکل شوي.

هاتیان،هتیتیان،فریجیان، ایرانیان، رومیان، ابیزاسیان، سلجوقیان او عثمانیان ټول د کپادوکیا د جادوګرې ښکلا مجذوبان شول او خپلې نښې یې هم ورسره یو ځای کړې، کپادوکیا د بېلابېلو ادیانو ،عقیدو ، فلسفو او مذاهبو دټکو او د یو بل تر اغېز لاندې را وستلو سیمه ده.

ویل کېږي چې دلته زرګونه ،مساجد او کلیسا ګانې شته خو کلیساګانې اوس نه کارول کېږي.

دلته هندویزم،بودابیزم،زردشتیزم،یهودیت او عیسویت او اسلام ټولو ژوند کړی دی.

په ختېینو لوښو کې شراب جوړول پخوا هم دود و اوس چې عصري او ماشیني شراب هلته هم جوړېږي خلک اوس هم هماغه د ختېینو لوښو شراب خوښوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ځمکې لاندې هېښوونکی تاریخي ښار

په دوهمه پېړۍ کې چې د رومیانو له لاسه د انکاکبې او قیصر یې له لارې دلته له یرو شلم څخه مسیحیان راغلل نو په درین کویو نومي سیمه کې مېشت شول، دلته هم د اورشیندنو او جیو لوجیکي تشبثاتو له امله یوه لویه غونډۍ چې سلګونه دود کشونه (دود وتنې) لري مېشت شول.

دا غونډۍ نرمه وه، اسانه کار پکې کېده نوځکه یې همدلته واړول.

زموږ کوربنو راته وویل چې په دې غونډۍ پنځه زره کاله پخوا کار شوی او خلک پکې اوسېدل.

درین کویو، ته موږ هم ورغللو اوس ددې غونډۍ تر څنګ لوی کلي او د سیلانیانو لپاره د لسګونو دوکانونو درلودونکی ښکلی بازار هم جوړ شوی دی.

درین کویو یا په غونډۍ کې دننه بند کلي ته لار له یوې سمڅې نه تلې ده دلته هم کمپیوټري تالاشي ده، ټکټ پلورل کېږي دننه ټول کلي ته بریښنا ورکول شوې ده، په دې غونډۍ کې تورېنې او کینډنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې شوي دي چې يوله بل سره لار لري، دومره لار چې په ځينو ځايونو کې ايله يو تن پکې په ډېر زحمت ځايېږي، دلته د غونډۍ په شمول ځلور پوړه تر ځمکې لاندې جوړ شوي دي، هر پوړ کې لسګونه خونې دي ، دلته تر ځمکې لاندې بشپړ کلی دی معنا دا چې عبادتځايونه لري ، د مشورې هالونه لري، خوړنځي ،پخلنځي، دناستې خونې د خوب خونې، هرڅه بېلابېل ، د حيرانتيا خبره داده چې تر ځمکې ځلور پوړو ته يې هم هوا اوهم رڼا رسوله،دوی ،دا سوري اولارې په ډېره ماهرانه نقشه جوړ کړي آن اوسني انجنيران هم ورته حيران دي.

زموږ د کوربنو او لارښوونکيو په وينا ،دلته پنځه زره تنه او سېدل او د ټولو د اوبو ،خوړو ، د حاجت د رفع کولو ، ذخيرواو ګوداموتو غم شوی و ، بيا هم حيرانتيا ده چې ددې پنځو زرو تنو د متيازو له بوی سره به دوی څه کول؟

ددې بند ښار يا کلي برنۍ برخه کې چې غونډۍ ده بهر ته د کتلو ،پهره کولو او غشو ورولو لپاره سوري جوړ شوي و چې د هغه وخت ډېره پراخه دښته ټوله ترې ښکارېدله.

، د جنګياليو او پهره دارانو لپاره پياوړي برجونه جوړ شوي و.

دلته همدا نن او همدا اوس هم سلګونه سيلانيان ددې ښار کتلو ته راغلي دي ، موږ هم ورو ، ورو له يو تونل څخه تر ځمکې لاندې دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښار ته ،ورننوتلو، کوربنو او لار ښوونکیو راته هر ځای تشریح کاوه، دوه پوړه ، مو چې وکتل او ښکته دریم پوړ ته لاړو نو تنګو ، اوکږو وږو لارو زړه تنګی کړم، وسوسه راسره پیدا شوه چې هسې نه دبېرته را وتلو په وخت کې بیروبار شي،په دې تنګو او تاو راتاو لارو به څنګه ووځې، لار ښونکیو راته وویل چې تر ځمکې لاندې وروستی یا پنځم پوړ دځمکې له سطحې شپېته (۶۰) متره لاندې دی.

زړه مې تنګ شو ما ویل نور ښکته نه ځم، خو چې ومې کتل، همدا اوس لسګونه نجونې بې له هر ډول وېرې رواني دي او ښکته کېږي وشرمېدم زړه ته مې خپله ډاډ ورکړ، دهغوی له پېغور څخه ووېرېدم او ورښکته شوم ښار مو ښه سم وکوت، پنځه زره کاله وړاندې چې انسان کوم کمال ښودلی و د نن انسان ورته حیران دی.

له دې ځایه را ووتلو ملګري مو په بازار کې ووېشل شول چا سودا کوله څوک بارونو او څوک کافي ځایونو ته ننوتل ، چا شراب ،چا کافي را وغوښتل ،څو ملګري مو یوې باغچې ته ورته هوټل ته ورغلل، زه هم لاړم تږی وم ،یو پېپسي مې را وغوښته.

هلته یو ډول ځانګړې ترکۍ خولې پلورل کېدلې چې له تار څخه جوړې وې هم یې د چلتار ،هم دخولۍ کار ورکاوه ډېره ښه برېښېده، کله مې چې په سر کړه نو ټولو ملګرو ته مې ښه ښکاره شوه ټولو راسره ګډ عکسونه واخستل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کپادوکیا کې د رینکو، یوا ځینی تر ځمکې لاندې تاریخي بازار نه دی، بلکې د کایماکلي، مازي او زکوناک او تا تالارین په نوم نور هم شته دی.

په کپدوکیا کې د موجو،دولکا دیرلي اینلیمورات او کومبتالي په نومونو تر ځمکې لاندې نور ښارونه هم شته،چې له دې ټولو څخه د ځان ساتنې ګټه اخستل کېده.

دا داسې ښارونه و چې که محاصره یې اوږده شوې او د خوراکي توکي، له کمښت سره مخ شوي نه وای نو په زور نیول یې که نا شوني نه و نو له شک پرته ډېر سخت کار و.

کوترې چې په اسلام کې د سولې د کورنۍ فداکارۍ او په عیسویت کې د خدا ی د روح سمبول بلل کېږي هم د کپادوکیا په لوړو کې لیدل کېږي.

د کپادوکیا لاسي صنایع ډېر شهرت لري او ډېر پیدا کېږي، همدا راز د کپادوکیا د غونډیو لمنې تل په رنګه لویو پوکانیو یا هوايي بالونونو رنګینې وي چې ځینې یې پکې له پراشوټي چتریو هم ستړې وي.

له دې ځایه دنه مهار کېدونکو تخیلاتو په رښتوني تعبیر کې را وخوځېدو، موټر روان دی خو چې هره خوا وینې په طبیعت او انساني تخلیق جادوګر او هېښوونکي ترکیب ته دی سترګې لږېږي زرګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستني هرمونه ،مخروطونه په غونډيو او د خوړ د کمرو په غاړه ولاړ بتان،زه بايد اعتراف وکړم چې د دې اثارو له انځورولو بيانولو او معرفي کولو عاجز يم.

نيم ساعت مزل به مو کړی و چې يو ډېر لوی هوټل ته ورو ګرځېدو هوټل ډېر لوی و د هر چا د ذوق تنده يې خړوبوله ډوډۍ د بوفې په سېستم هم وه او فرمايشي هم، ډول ډول الکولي او ساده مشروبات، قيلون او چلم پکې و له څو اړخونو يې لار وه، ماله ډوډۍ وروسته ژر ژر د ماسپښين د لمانځه غم وخوړ خو له بده مرغه د لمانځه لپاره پکې ځانګړی ځای نه و ، د هوټل شاته مې يو مناسبه خونه ومونده هملته مې مسافرانه لمونځ وکړ.

له دې ځايه د کپادوکيا نورو تاريخي ځايونو ته لاړو نږدې مازيګر وګرځېدو ماښام نږدې يې هوټل ته را وګرځولو.

زما د بکس ځنځير خراب شوی و د جوړېدلو لپاه يې پلاس او پيچ تاو په کار و په رسپشن کې هماغه ترکۍ نجلۍ ناسته وه ډېره هڅه مې وکړه چې په انګليسي يې پوهه کړم چې پلاس او پيچ تاو راکړي خو څه غنم لامده و او څه ژرنده پخه وه څه زما انګليسي کمزورې وه او څه دهغې خو ونشوه، بالاخره مې ورته اشاره وکړه چې خونې ته راسره ولاړه شي هغې هم رسپشن يا د معاملاتو څانګې ته بل تن راوغوښت او راسره روانه شوه زما اطاق يې ښه وکوت،بکس يې هم واړاوه راواړاوه ،بالاخره لاړله داسې امبور يې راوړ چې تابه ويل

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې کارته جوړ شوی دی ،ځنځیر یې ژر جوړ کړ ما چې ددې اخلاص ولید نو له جیبه مې ورته ۵۰ ډالري لوټ را وویست او په لاس کې مې ورته کېښود ، نور نو دا زما ملګرې شوه، هر ساعت به یې سر را ښکاره کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیم ګیټ

(samgate) یا برابر ور)زموږ د پروګرام نوم و ددې سفر او ددې سیاحتي سیمینار لپاره نوم له همدې ځایه اخستل شوی و.

سبا ته د سهار لخوا سیل ته ووتلو ،ماسپښین مو بیا بحث درلود ، دا بحث د لومړي ځل لپاره له خپل وخت څخه یو نیم ساعت ځکه وروسته پیل شو چې نور خلک له بحثونو ستړي و ، د بحث په جریان کې ښه چای، کلچې کېک هرڅه برابر شوي و بحث پای ته ورسېد وروستی ډله ییز بنډار او د خدای پاماني شېبې وې، د هوټل یوه دروازه په ګلانو پوښل شوې وه، ټولو ډېر ګڼ انځورونه واخستل، هر یو به له نورو سره خدای پاماني کوله اوله دروازې به چې په ګلانو پرې (samgate)لیکل شوي و بهر ووت.

دا رسمي خدای پاماني او د پروګرام رسمي پای و که نه لا مو هم ګڼ ګرځېدل او لیدل کتل درلودل.

د پروګرام ګډونوال چې له نولس هېوادونو څخه راغلي و په دې اتو ،نهو ورځو کې ډېر خواږه او صمیمي شوي و ،ټولو یو بل پسې ژړل، هلته د نارینه او ښځو یو بل غېږ کې نیول او ښکلول کومه بده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره نه بلل کېده نو ځکه به ښځې او نارینه و کوم لس پنځلس دقیقې یو بل په غېږ کې نیول او ښکلول به یې.

زما په شمول د ټولو له سترګو او ښکې روانې وې خو د سیمین حالت بیا استثنایي و هېڅ زړه یې نه کېده چې له محسن څخه بېله شي.

جدایي مه راولې خدایه

ماجدایي لیدلې نده مړ به شمه

د سیمین په لیدلو څو ملګري باوري شول چې هغه په هغه بدرنګه ، وچ کلک ، شرابي بی خدا پسې مړه ده ، د محسن غاښونه له خیرو زېړ او ښتي و ، شرابو یې رنګ پوډري ته ورته کړی و ، خو((زړه چې مئین شي ښایست نه غواړي))

پروګرام داسې و چې نن ماښام په یوه ډېر انتیک او تاریخي هوټل کې د کوربنو مېلمانه و ماښام ته لا درې ساعته پاتې و او زموږ هوټل هم لېرې و یو ساعت مو په دریم پوړ کې تال کې وځنګل، د محسن خونه نږدې وه هلته ورغللو خو سیمین لا د مخه هلته تللې وه محسن هم مخ ته د شرابو بوتلونه ایښي و زموږ په ورتګ خوشحاله شو خو موږ مناسبه ونه بلله چې د عاشقانو وروستی دیدن او خلوت خراب کړو بېرته را ووتلو ،د هوټل مخ ته پر څو کیو کېناستو ،ماکتاب لوست چې بیناشاه راغلله خواته مې کېناسته له څو دقیقو وروسته یې راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويل را ځه اطاق ته لاړشو هلته به څه وخورو ، څه به وڅښو ، کیسې او خبرې به وکړو ماورته مطالعه پلمه کړه خو هغې مې له لاسه کتاب کش کړ او روان یې کړم.

د بیناشا اطاق هم یو کسیز او د غونډۍ دننه تورږلي ځای کې و ، په فریزر کې ورسره خوراکي او د څښاک شیان پرېمانه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستۍ ناسته او د خدای په امانۍ شيبې

مازيګر ناوخته ټول هوټل ته ور روان شو په هوټل کې ډېر بيرو بار و خو موږ ته لا د مخه مېزونه ريزرف شوي و، زه ،کيلي، ،زېبا ، بيناشاه، شعله، او ... پر يوه مېز کېناستلو ، کيلي غږ وکړ چې هرڅه اوهرڅومره خورۍ لګښت مو پر موږ دی، خو د شرابو پيسې مو پر ځان ، دلته تازه د پسه ، کبانو ،چرګانو ،مرزانو تازه سيخ کباب، نور ډول ډول توکي ،مشروبات ،سوپ، تازه مېوې، فرني باب، پرېمانه و ، خوندوره ،ژوندۍ موسيقي غږول کېده، هرڅوک به چې نڅاه ته پورته شو هماغسې سر او تال ورته نيول کېده، هنرمندانو غربي، عربي، ترکي او ايراني ساز غږولی شو.

زموږ محفل کاملاً شخصي او د شخصي ژوند په اړه و کيلي وويل چې يوه لور لري او اوس له دريم مېړه سره ژوند کوي ، شعلې وويل چې له مېړه يې طلاق اخستی او يواځې اوسېږي، زيبا وويل چې تر اوسه اولاد نلري او ژر يې د زېږېدلو اراده هم نلري، بيناشاه خو هسې هم پېغله وه،ما چې کله د خپلو بچيانو شمېره ورته وښوده ټول حيران شول ،کيلي ته مې د خپل درې مياشتني زوی سجاد عکسونه چې تيار په مبايل کې راسره وو وښودل، ډېر يې خوښ کړ بيا ټولو دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عکسونه ولیدل او ټول خوښ شول ، کیلي راته وویل چې د مېرمن عکسونه دې هم راوښیه ،ماورته وویل چې راسره نشته، خونه یې منله ، چې ډېر یې ټینګ کړم نو ما هم همدا څو میاشتې وړاندې د نوي ډهلي په قطب منار کې له یوې یمنۍ ښکلې ژورنالیستې سره ګډ انځورونه اخستي و هماغه مې وروښودل، نورو ډېر وستایله، زما د یمنۍ خیالي مېرمنې ښکلا ،ځواني، جامه، مود ، ذوق، سټایل هرڅه یې خوښ شول ، شعلې راته وویل چې ته دا نهه ورځې په شخصي جامو کې وګرځېدلې خو مېرمن دې هغه ده د نړۍ په کچه لوړ ذوق لري خو کیلي چې دا انځور ولید سر یې وخوځاوه ماته یې وویل چې ښاغلی حقیار ! یادې د بچیانو شمېر دومره نده چې ته یې وایې او یادې دا مېرمن نده ،ماورته وویل نه زما خبره سمه ده خو ویې نه منله، وروسته یې هغه نور هم د ځان ملګري کړل، کرستوفر لاس را اوږد کړ چې عکس وګوري او منځګړتوب وکړي خو ما مبایل ورنکړ، کیلي ورته وویل چې ته دا افغانانو په دود نه پوهېږې، افغانان هېڅکله هم دخپلو ښځمنو انځور پردي نارینه وته نه ښکاروي، بې ځایه لاس مه وراچوه هغه چې دا واورېدل لاس یې کش کړ او څوځله یې بخښنه وغوښته.

،وروسته یې خپله دا حیرانتیا هم له موږ سره شریکه کړه، چې د انځور په لیدو نو څه کمېږي یا زیاتېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماچې کله د بیناشاه په هکله واورېدل چې تراوسه پېغله ده نو هغه د درانه استاد محمد اصف صمیم ظریفانه خبره راپه زړه شوه، له استاد صمیم څخه چا د یوې مشهورې پښتو ژبې په عمر پخې پېغلې شاعرې په هکله پوښتلي وو چې دافلانۍ پېغله ده که واده؟ نو هغه ورته ویلي وو چې له پېغلتوب څخه یې خدای خبر دی خو مېړه نلري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جدايي راغله لاري دوه شوې

له دې ځايه چې رخصتيدو بيا مو يوځايي انځورونه واخستل، تيليفون نمبرې او د ايميل ادرسونه تبادله شول.

بيا ميني را وپارېدلې غېږ کې نيول ، ښکلول ، او ژړل پيل شول ، خو بيا هم له بېلتون پرته بله چاره نه وه ،يوبل مو په ژړا ببل کړ او روان شو زه، سيمين ،فرخنده او استاد قويم خپل هوټل ته راغللو او هغه نور خپلو هوټلونو ته لاړل.

هغو نورو سبا سهار الوت درلود او موږ استانبول ته مازيګر **۵** بجې.

سبا مو کوم رسمي پلان نه درلود ، لس بجې سهار زه ،سيمين او فرخنده نږدې بازار ته په سودا پسې ووتلو، يو ساعت ګډ وګرځېدلو هغوی غوښتل د نوشهرې لوی بازار ته لاړې شي، ما ځکه منع کړې چې بيا الوت له لاسه ورنکړو خو ويې نه منله، ترې ببل شوم ،يو هوټل ته وختلم ډوډۍ مې وخوړه، په يوه مغازه کې مې ځينې شيان وپېرل او پلې هوټل ته راغللم ګورم پنځه شپږ دقيقې وروسته دوی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغللې ویل یې چې له تا تر بېلېدلو وروسته زموږ خوښه هم راغلله چې لېږې لاړې شو.

له دوه بجو وړاندې مو اطاقونه پرېښودل ځکه چې که له دې وخت څخه وروسته مو اطاق نه وای پرېښی نو دوه سوه ډالره دبلې شپې هم راباندې راتلل ،بکسونه مو په رسپشن کې کېښودل، زه په کوچ کې ویده شوم او هغوی خبرې کولې ،درې نیمې بجې راپسې موټر راغی سامانونه مو یې بار کړل او دنوشیهرې هوایي ډګر ته روان شوو.

په ښار،بازار، رنګینو دښتو او غونډیو کې موټر شاوخوا **۵۰** دقیقې مزل وکړ، لاربندي او ترافیکي ازدحام هم نه و، داچې موږ مېلمانه و نو موټر یې آن د ترمینل تر دروازې پرېښود. همدا چې له دروازې ننوتلو نو دمیز تر شا ناستې ښځې ته مو ټکټونه وروښودل هلته هم بیروبار نه و دستي یې بورډینګ پاسونه راکړل د بکسونو تول او لټولو هم ډېر وخت ونه نیوه، هرڅه ژر او اسانه تېر شول،په ترمینل کې لوکس تشنابونه او کانتین و همدلته مې د مازیګر لمانځه لپاره اودس وکړ ، د انتظار لپاره څوکۍ پرېمانه وې پوره پنځه بجې الوتکې ته د ورختلو غږ وشو، د ترکیې د هوایي کرښې (ترکیش ایرلاین) کوچنۍ بوینګ ته وروختلو ، په الوتکه کې تشې څوکۍ هم وې او ګڼ نور سیلانیان هم راسره ملګري شول ، الوتکه پوره پنځه نیمې بجې په نوې (ځغاست لیکې) والوتله ،لاندې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبو کې شفق لامبلې بحرته ورته پراخه اوبه چې شفق د وینو رنګ ورکړی و لړ. وړاندې د غونډیو منځ ته ورننوتلې اولړ. وړاندې ځنګل ښکارېده ،نور نو رڼا خپله لمن راونغاړله، اوځای یې ستورو او سپوږمۍ ته پرېښود ، کله کله پریمانه برقونه او رڼاګانې ښکاره شي چې د لویو ښارونو د موجودیت څرګندوی وي انقره هم نوشهرې ته نږدې ده او الوتکه باید دانقرې له پاسه استانبول ته راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استانبول رڼاګانې

شپږنیمې بجې وې چې الوتکه د استانبول په زرینو رڼاګانو ورننوتله، لاندې دې چې څومره نظر کار کوي نو رڼا ګانې ،ښکلاګانې او د طبیعت ترڅنګ د صنعت کرشمې ترسترګو کېږي الوتکه د شمندر پر لور ورتاوه شوه لس دقیقې وړاندې لاړله ، سمندرد استانبول له ناوې ښکلې ښار په دوه برخو ویشلی دی د بحر له منځه د استانبول دواړه خواوې ښکاري ،اسمانڅکې ،پېژندل کېږي ،الوتکه بېرته را تاوه شوه ، دښار بله خوا موهم ښه ولیدله ، په الوتکه کې ځینې خلک کرار ناست دي ،ځینې مطالعه کوي دوی به د استانبول په ښکلا ماړه و خو موږ خپلې سترګې په لسو کې ضرب کړې وې.

الوتکه د استانبول پر ښار ښه تاوه راتاوه شوه بالاخره اوه بجې د مصطفی کمال اتاترک په کورني هوایي ډګر کې کېناستله ، د الوتکې خواته موټر راغی ترمینل ته یې روان کړو ، دا هوایي ډګر هم ډېر لوی دی،موټر څو دقیقې مزل وکړ چې ترمینل ته را ورسېدو ،دلته د دخولي او خروجي او د بکسونو غم نه و ،له استانبول څخه کابل ته پرواز ته پوره اته ساعته وخت و، له هوایي ډګر څخه بهر راووتلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ومو پټبیله چې په استانبول کې وګرځو ،فرخندې او سیمین له یوې ټکسي سره خبرې وکړې، بې له دې چې ما او استاد قویم وپوښتي بلې ته ورغلل استاد قویم ماته وویل دوی له تا پوښتنه کړېده چې چېرې ځو ، ماورته وویل نه، هغوی ته په غوسه شو ورته ویې ویل کم ترکمه موږ خو خبر کړئ چې چېرې مو بیا یئ؟

فرخندې هم رټ ځواب وکړ: ستا خبرولو ته اړې نه یو ،ته کولی شې خپله خپل تصمیم ونیسې ، مامداخله وکړه ورته ومې ویل خیر تاسې چې تنها خوشحاله یاستئ نو موږ به خپل تصمیم ونیسو ستاسو دې الله مل شي، نجلۍ ببرته را ماته شوه ویل یې،نه نه ولې موږ ستاسو په ډاډ ګرځو، یو ځای ځو ما ورته وویل نو بیا ښه ده چې له چا وپوښتو چې د سیل مناسب ځای او یا ګرم بازار کوم دی، چې هملته ورشوو له پوښتنې وروسته مو پرېکړه وکړه، چې جیولري یا د ګاڼو بازارته لاړ شو، دوی هم پرته له دې چې له ټکسي سره د اجورې خبره وکړي ټکسي ته وختل،ما ورته وویل چې ګورئ له ټکسي سره خوبیه معلومه کړئ، بیا به ورسره په لانجه پاتې یاستئ، سیمین وویل راځه وېربږه مه ځومره به واخلي، خیر ما ټکسیوان ته وویل چې تر جیولري بازار ځو اخلې هغه وویل دا چې تاسې مسافر یاست نو خیر شپېته ډالر به راکړئ، سیمین او فرخندې چې دا واورېدل اوه ـ اوه یې ډېر وکړل، ژر ببرته راښکته شولې، بالاخره په پنځوس لیرو مو موټر پیدا کړ ورته مو وویل چې د استانبول په مشهورو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلیو واټونو به مو جیولري بازارته بیایي ،تکسیوان ښه سړی و ښه ډېر یې وګرځولو او ښه مزل یې هم کاوه بېروبار هم کم و په تکسیم چوک جیولري بازارته لاړ، دده په وینا اویا کیلو متره لار یې وهلې وه په جیولري بازار کې یو مارکېټ ته ننوتلو ،مارکېټ نه وسم، ښار و ، لس پوړه ،په هر پوړ کې سلګونه دوکانونه د مارکېټ په منځ کې ځو ځایه هم برېښنایي پوړۍ ، هم لفت او هم د پلي ختلو لپاره پوړۍ جوړې وې.

درې پوړه یې تر ځمکې لاندې و ،ترځمکې لاندې هوټلونه، د فاست فوډ (بېړني خوراک) او مشروبات دوکانونه و،دا دوکانونه ډېر پراخ او ډېر ډک وو ، په هر پوړ کې څو کتاره دوکانونه و دې لوی مارکېټ ته سړی حیرانېده.

په هر دوکان کې څو څو تنه پېرونکي ولاړ او ناست وو چې ډېره برخه یې ښکلې انجونې وې، استانبول په بې حجابۍ او بد حجابۍ کې تر اروپا کم ندی، د ډېرو کمو به د تیو څوکې ، ورنونه او سرپټ و ، غوڅه ډېره برخه یې په یو بنین او نېکر کې ګرځېدل، د ترکانو ښکلا خو ټول مني ددوی د سپینو متو ، ورنونو او ګلابي اننګو په لیدو به ماته دا ټپه ډېره ذهن ته راتلله:

کلي کې یو لېونی نشته

سپینې پایڅې مې په پنډۍ خوله لګوینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځـواني، دا مسـافري، دا جـادوګره ښـکلا ، دا ازادي او دا ډک جېب او د استانبول تخنوونکې او لمسوونکې ښکلا.....نو دچا پلار به ورته تاب راوړي.

پـه مارکېټ کـې د افغانسـتان پـه انډول هرڅه ځو چنده قېمتـه و ، يو جوړه منځني بوټان ۴۰۰ ليري ،هغه مهال په کابل کې يـو ګرام عربـي سره زر پـه ۲۲۰۰ افغـانيو و خـو هلتـه مـو چـې بيـه کـړل نـو لـه ۳۰۰۰ زره افغانيو هم قېمته تمامېدل.

يو منځنی ساعت په ۲۰۰۰ ليرو ،يو سينه بند پـه ۵۰ ليرويا شـاوخوا ۱۸۵۰ افغانيو و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خان يې په ياران يې

ما غوښتل په استانبول کې له دې څو ساعتونو اعظمي ګټه واخلم زما د طبيعت يو خوږ ملګري ډاکټر نصيرله څو کالو راهيسې هلته اوسېده.

راته يې ويلي و چې په تکسيم ميدان کې اوسېږي چې ټيليفون مې ورته وکړ دستي يې غوږ ی واخست کله مې چې ورته وويل په استانبول او په جيولري مارکېټ کې يم نو ډېر خوشحاله شو ويل يې دادی په لس دقيقو کې در رسېږم، له ملګرو سره مې خبره شريکه کړه ما ويل ښه ده چې هر يو ازاد او په خپل طبيعت وګرځو، ورته مې وويل دوه بجې به په هوايي ډګر کې سره يو ځای شو.

ترڅو چې لاندې راتللم او د مارکېټ له مخ څخه د سړک پر سر تم ځای ته برابرېدم نو ډاکټر نصير راغلی و.

بيا هم ډېر خوشحاله شو، ما د ترکيې په لاريونو کې تکسيم ميدان نوم ډېر اورېدلی و ماډاکټر نصير ته وويل چې لومړی تکسيم ميدان ته ځو، هغه په خندا شو ويل يې تکسيم نږدی دی وروسته يې ويل لومړی يو بل ځای ته ځو ټکسي ته وختلو، څو شېبې وروسته د يوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویې ودانۍ مخ ته ښکته شو ، ګورم لوی او لوړ هوټل دی او دپاسه پرې میرټ هوټل لیکل شوي دي، ډاکټر صاحب وویل لومړی دلته ډوډۍ خورو بیا به ښه ډېر وګرځو ،ماورته وویل چې اشتها نلرم خو ویې نه منله ، په لفت کې نهم پوړ ته وختلو ، دکړکۍ ترڅنګ کېناستلو د استانبول او تکسیم میدان ښه سیل ترې کېده ښه مزه داره ډوډۍ مو وخوړله، ډاکټر نصیر راته وویل چې دا د استانبول مرکزي سیمې دي. بهرنیان ډېر همدلته د تکسیم میدان شاوخوا هوټلونو کې اوسېږي، دلته په هوټلو کې هرڅه پرېمانه دي اوشراب، خو په ټوله ترکیه کې له اوبو ارزانه دي.

هر ډول ګران بیه او ارزان بیه انجونې له یو ساعت څخه تر څو میاشتو له کوم تکلیف او تشویش پرته شته دي، داچې دا سیمه د بهرنیانو د اوسېدلو ده نو پولیس هوټلونه ته نه ورتاوېږي، انجونې خپل کاروبار او غریبي ازاده کوي.

هغه له یوه ټکسیوان سره دکیلومټر په حساب خبره وکړه ورته یې وویل چې څو ساعته به له موږ سره یې.

مادمشهور ترکي طنز لیکونکي عزیز نسین د سیاسي طنزونو هغه ټولګه (D D) چې هغه یې د لیکلو په تور پنځلس کاله بند تېر کړی او محترم ډاکټر فرید بزګر د خرمړي په نوم پښتو ته ژباړلې څوځله لوستې ده په خرمړي کې د (یو بهرنی په استانبول کې) تر سرلیک لاندې یوه خوندور طنز دی عزیز نسین په طنزیه ژبه ددې بهرنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلاني کیسه انځور کړي چې په استانبول کې تر استانبولي ډېر بلد و او د ډېرو مشهور، لوړ بیو ،کم بیو هوټلونو ، پارکونو ، حمامونو سرایونو ، موزیمونو ،سینماګانو ، تیاترونو او ... ادرسونه او معلومات ورسره و ،په داسې حال کې چې استانبولي په دې اړه تر هغه ډېر کم معلومات درلودل.

ما ډاکټر نصیر ته وویل چې د استانبول په اړه چې ما څومره اورېدلي هغه خو په دوه اونۍ ،کې هم لیدلی نشو ، خو د وخت ته په پام سره ډېر مشهور ځایونه را وښیه ،هغه هم ښه کړه هغه ښه ترکي وایي ډربور ته یې څه وویل او روان شو ،لږ وړاندې یې موټر ودراوه ښکته شو راته یې وویل دا د اسیآ او اروپا دلویو وچو سرحد دی، تر دې خط دیخوا اسیا او اخوا اروپا ده ، راځه یو قدم په اسیا او بل پر اروپا کېږده چې انځور دې وباسم، لږ وړاندې موټر پر ډېر یو لوړ او اوږد هوایي پول ور وخوت ، دا فولادي پول د بسفر پر تنګي ،په کال ۱۹۷۰ زېږدیز جوړ شوی (۱۱۵۰) متره اوږد (۳۹) پلن او (۱۰۵) متره له سمندر څخه لوړ دی، د پله له بېخ څخه داوبو تر سطحې واټن ۶۲متره دی.

د پوال له لاندې نه ښکاري خو پاس دواړو خواو ته د پلې لار تر څنګ شپږ سړکه هم لري یعنې په یو وخت کې پرې شپږ موټر ځایېږي، پول ډېر ښکلی څراغان او ماډرن دی، موټر پرې په سل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اویوسل او شلو کې تېرېږي دا پول لاندې کومه ستن نلري ،ټول په کېبلونو تړلې دی د پله له پاسه ،لاندې سمندر ښه خوند کوي.

د دې پله په لیدلو ماته په افغانستان کې د امریکایانو په مرسته د جلال اباد ـ کونړ پر لار د کونړ پر سیند هغه جوړ شوي څو پلونه را یاد شول چې میلیونه ډالر پرې حساب او پر افغانانو احسان شول ، خو کیفیت یې دا سې وو چې له پرانیستې وړاندې ونړېدل، هغه پول هم را په زړه شو چې له جوړېدلو وروسته چې کله پرانیستل شو نو د هغې انجیو رئیس چې د دې پول پر جوړولو یې میلیونونه ډالر اخستي و له موټر سره د دې پله له پاسه له دې وېرې چې دا پول ونه نړېږي او دی د سیند مستو څپو ته حواله نشي، تېریدلو ته نه چمتو کېده؟

په ښار کې ډېر وګرځېدو زما په غوښتنه یې د ترکیې تر ټولو لوی او ښکلي مسجد سلطان احمد ته وروستم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتیا هم عاشق ړوند وي

یوه بجه په زورلو سوداګریز مرکز کې له موټر څخه ښکته شو ټکسي مو رخصت کړ، ډاکټر نصیرراته و ویل راځه چې د استانبول میټرو هم درباندې وګورم او ورو ـ ورو به هوایي ډګر ته هم نږدې شو، هغې برېښنایي زینې ته ورغللو چې میټرو ته ورښکته شو بده، ماپه اروپا او روسیه کې ډېر زیات دالیدلي چې هلک او انجلۍ دنورو په وړاندې او په ډک بازار کې له یوبل لاس تاو او یوبل ښکل کړي، شونډې یې په شونډو کې ونیسي، آن په غېږ او زنګانه یې کېښنوي، په ترکیه او په ځانګړې توګه په استانبول کې هم دا دود ډېر زیات دی، هر شل دېرش متره وروسته همدا سې یوه صحنه ویني خو دا صحنه بې بېلګې ده او ښایي لوستونکي هم لږ ورسره مخ شوي وي، او د حیرانتیا خبره داده چې په یوه اسلامي هېواد کې هغه هم دا سلامي خلافت او عثماني امپراطورۍ په زېږنځۍ کې ترسره کېږي.

څو کاله وړاندې کله چې ما په پژواک خبري اژانس کې کار کاوه نو زموږ یو ملګری او همکار هند ته تللی و ،کله چې ببرته را وګرځېد نو موږ ته یې د ډهلي کیسې کولې، د کیسو په منځ کې یې د ډهلي دشاهي مسجد یادونه وکړه کله یې چې دا مسجد را پېژندنه لږ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

وجد راغی غړ يې پورته او توازن يې خراب شو ويې ويل ((دحيرانتيا خبره داده چې دا مسجد څلور سوه کاله پخوا جوړ شوی دی او هغه هم د مسلمانانو په لاس)) زموږ دوست او دهرچا دوست ښاغلي نعمان (دوست) ددې خبرې په اورېدلو نور خپله خندا ټينګه نکړی شوه پخ يې وهل ورته يې وويل نو ستا خوښه وه چې دا دومره لوی او ښکلی مسجد هندوانو جوړ کړی وای.

نوتاسو به هم وايئ چې په اروپا او امريکا کې خو اخلاقي کوډونه او حدود نشته، دا سمه ده چې هلته دموکراسي او ازادي شته خو پولې لري، داخو مسلمانان دي چې په هر کار کې افراط کوي او پولې ماتوي.

کيسه دا سې وه چې کله موږ په بربښنايي پوړيو لاندې مېټرو ته ورښکته کېدلو د استانبول ميټرو هم د روسيې د سانکت پيترزبورګ د ميټرو په څېر ترسمندر لاندې تېرېږي، نوځکه ډېره ژوره ده، نو زموږ په څېر لسګونه کسان نور هم پر پوړيو لاندې روان و ، ګورو چې يو هلک او يوې انجلۍ يو بل ته غېږ کې کلک نيولي او يو دبل شونډې زبېښي ،انجلۍ کاپره ډېره ښکلې هم وه په همدې کې هلک ډېر ګرم شو موږ ټول ورته ګورو چې دا نجلۍ د پطلون کمربند ته يې لاس کړ کمربند يې پرې خلاص کړ نبکرا وپطلون يې لږ وښويول د انجلۍ کوناټی يې نيم لوڅ کړ او کرار کرار يې لاس پرې واهه، دوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره مدهوش و چې دا ټول خلک ورته بتان او ټول سرونه ورته کدوان ښکاریدل.

په روسیه ،ایران او ځینو نورو هېوادونو کې دمټرو کرایه یوه ده، لیرې ځې او که نږدې، خو په هند او ترکیه کې بیا دمسافې په اندازه ده له مونږ څخه یې هم دهر تن په سر د ټکټ پنځه لیرې واخستلې، یو ځای کې ښکته شوو ،پاس لاړو ډاکټر نصیر وویل چې همدا پخپله تکسیم میدان دی،له دې ځایه په ملي بس کې مصطفی کمال اتاترک هوایي ډګر ته ځو ،هلته یوې غرفې ته ورغی په لس لس لیرو یې دوه ټکټونه راواخستل، ښکلي او لوی بس ته وختو ،بس پوره ۵ دقیقې وروسته حرکت وکړ ډاکټر صاحب وویل دابس پر داسې لارو ځي چې دښار ډېرې برخې درباندې ګوري رښتیا هم بس د استانبول پر واټونو ښه تاو راتاو شو دوه بجې د اتاترک نړیوال هوایي ډګر مخ ته ښکته شو، ډاکټر نصیر د بورډینګ پاس د اخستلو تر ځایه راسره ملګری و نور نو ده ته د وړاندې تللو اجازه نه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا لندن یا مرګ

اتاترک نړیوال هوایي ډګر ډېر لوی او د څو ترمینلونو درلودونکی دی، وخت کم و وارخطاوم چې له پرواز نه پاتې نشم، د خروجي د وهلو ترځایه ډېره لاره وه دلته تل ډېر بیربار وي، دا نړیوال هوایي ډګر د ترانزیت دمرکز او دالوتلو دتبادلې منځی دی ، دلته په هرو څو دقیقوکې یوه الوتکه کېني او یوه الوځي د خروجي وهلو ځای ته چې لاړم په یوه سالون کې له ډېرش غرفو ډېرې وې خو هر غرفې ته اوږده کتارونه ولاړ و خو ماموریو سم کار کاوه ،دافغانستان په څېر بیروکراسي او کارماتونه نه وه ،په څو دقیقوکې نوبت راغی، خروجي مو ووهله هغې دروازې ته ورغللم چې کابل ته تري الوت کېږي، په بورډنګ پاس کې یې اته ویشتمه دروازه لیکلې وه په پوښتنه مې پیدا کړه چې ورغللم ګڼ نور افغانان هم راغلي و.

ماهغې برېښنایي لوحې ته چې د الوت وختونه ،د وتلو دروازې او د الوتکو نوعیت پرې لیکل شوي وي کتل چې یو دریشي کړي ښکلي ځوان را څخه په پښتو د الوت په اړه پوښتنه وکړه، راته یې وویل چې په تلوېزیون کې یې ډېر لیدلی یم ،ماورته وویل راځه چې هلته کېنو نورې خبرې به کوو ، تږی وم د ماشیني دوکان چل مې زده کړ پیسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ور واچولې اوبه او پېپسي مې ترې را واخستې، دې ځوان خپل نوم جان اغا ، دلغمان ولايت د مرکز او سېدونکی را وپېژانده ويل يې چې پلار يې غريبکار او په مزدورۍ يې ژوند روان دی، په پور او پېغور او د کور د سامان په پلورلو يې نهه لس زره ډالره پيدا کړل او په ډېرو خطرناکو لارو او ځنګلونو لومړی له افغانستان څخه ايران ،بيا ترکيې او بيا يونان ته ورسېد ،دده په وينا ،غوښتل يې د نورو افغان ځوانانو په څېر ځان وروستي هدف (لندن) ته ورسوي، دوه کاله يې د يونان په کمپونوکې تېر کړل په دې دوه کالوکې يې د ورځني لګښت او له يونان څخه د وتلو لپاره څلور ځله له کوره نورې پيسې هم را وغوښتې خو بخت ورسره ياري ونکړه، هرځل به ناکامېده،دی وايي له يونان څخه ايټاليا. لندن او د اروپا ځينو نورو هېوادونو ته يو ډول کوچنۍ بېړۍ چې دوه درې تنه پکې ځايېږي، ځي او دومره چټکې دي ، چې د دولتونو د ګشت او ګزمې بېړۍ هم ورپسې نه رسېږي دابېړۍ دوه زره يورو اخلي او انسان يا هدف يا ګور ته رسوي، په دې بېړيوکې د مرګ د چانس سلنه او يا او د رسېدلو د پرش ده، دی وايي کورنۍ يې په دې بېړيو کې له سفر څخه ډېر منع کړ خو ده د کلي او تره او تربور د پېغور له کبله بېرته ستنېدلو ته زړه نه ښکاوه، له پلار څخه يې وغوښتل چې هرڅنګه کېږي ده ته دوه زره يورو ورولېږي او د ژوند دا قمار هرو مرو وهي خو پلار يې چې هرڅومره سر او تندی وواهه ايله يې دوه زره ډالر برابر کړل، په دې پيسو دا کار نه کېده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاسپورت يې لا پخوا څېرې کړي و ، د کور فشار هم ورباندې ډېر و هېڅ چاره نه وه له دې دوه زرو ډالرو هم ايله همدومره پاتې شول چې د کابل هوايي ټکټ پرې وشي، بالاخره د زهرو غړپ کوي په يونان کې د پناه غوښتونکيو ادارې ته ځان سپاري هغوی ورته په يوه کاغذ لاسليک او مهر لګوي او د همدې ورقې په مټ د الوتکې ټکټ اخلي او بېرته د ترکيې له لارې کابل ته ځي، له ده سره له کابل څخه لغمان ته د تللو د موټر کرايه هم نه وه ، نابلده هم و کله چې کابل ته راورسېدو نو تر محمود خان پله پورې ما ورساوه او کرايه مې هم ورکړه.

دا يو اغاجان نه و چې له يونان څخه راستون شوی و ، پنځه شپږ نور ځوانان موهم وليدل چې بر خليک يې له اغاجان سره ورته و ، آن ځينو خو يې دوه کاله بند هم تېر کړي و

له جان اغا سره په خبرو بوخت وم چې د جناب پير سيد احمد ګيلاني په دوهم او کشر زوی ښاغلي سيد محمد ګيلاني مې ستر ګې ولګېدلې سيد محمد ګيلاني دا مهال په اردن کې د افغانستان سفير و ، ،سفيران سياسي پاسپورت ، ديپلوماتيک مصؤونيت او ځانګړی پروتوکول لري،هغوی (VIP) يا ډېر مهم اشخاص وي او له (VIP) لارو څخه الوتکو ته ورځي، خو ما ونه غوښتل چې له ده و پوښتم ولې له عمومي لارې سفر کوي، له ده سره مې هم دافغانستان دملي اسلامي محاذ چې دا مهال يې زه د فرهنګي کمېټې رئيس وم پر کړنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر بحث او مشورې وکړې، د مرکې او بحث لپاره مو کافي وخت درلود.

له ده مې اجازه وغوښته چې د خپلو ملګرو پوښتنه وکړم ،لړ وړاندې سیمین او فرخنده کلکې ویدې وې او استاد قویم ناست و ، له ما ګیله من و چې دوی مې یواځې پرېښودل ویل یې دوی چې له جیولري مارکېټ څخه راووتل نو لږ وګرځېدل او بېرته هوایي ډګر ته راغلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسفرپای

بالاخره درې نیمې بجې الوتکې ته د ورختلو غږ وشو په الوتکه کې زما یو خواته استاد قویم اوبلې خواته فرخنده برابره شوه.

دترکیې دهوایي کرښې اړوند الوتکه د رڼا ګانو او چراغان له ښار څخه والوتله خلک بې خوبه وو دالوتکو خدمه و مخکې ترمخکې په هر سیټ کې یوه پراشوټي کوچنۍ خلته چې دخوب ټوټه یې عینکې او جرابې پکې وې ایښې وې ،ډېر خلک ویده شول ماکتاب را واخست، خو ګروپونه یې ګل کړل، لپ ټاپ مې را واخست، د اوبو دبوتلو وېش پیل شو ، لږ وروسته ګروپونه بېرته روښانه او ډوډۍ یې راوړه سپرلیو په بې رغبتۍ وخوړه له ډوډۍ وروسته بېرته ګروپونه مړه او تیاره حاکمه شوه، زه هم ویده شوم خوکله مې چې سترګې وغړولې نو دالوتکو له کړکیو بهر تود لمر ښکارېده.

نهه بجې یې دکابل هوایي ډګر ته د نږدې کېدلو او دکمربند د تړلو غږ وکړ پاوباندې نهه بجې الوتکه کابل ته راورسېده، دکابل پر فضا یې اوږده دوره وکړه ،ختیځ ته لاړه آن دسروبي بازار هم ښکارېده،کله چې الوتکه دکابل پر سپېرو غرو او غونډیو ، تاوېده اوپه ځانګړې توګه د کابل دهوایي ډګر دشاوخوا بې بې مهرو تپې ،نادرخان مېنې (

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیرخانې) قصبې ، بت خاک ، او مرنجان د تپو پر غاړو او څوکو خړ او ختهین کورونه او سپیره او له ګرده ډک چاپیریال وویني او د استانبول د طبیعت او صنعت د ګډ امتزاج محصوله ښکلا ، تک شین فطرت ،اسمانڅکې ،دښار په منځ کې تک شین سمندر، رنګین کورونه اورنګین ښار یې په زړه را وورېږي، نو داسې انګېري چې ګویا د ژوند یو له نړۍ د مړو هدیرې ته راغلی یم ، خدای شته همدې تصور په زړه کې ډېر وځورولم او هرځل چې له بهرني سفره کابل ته را رسېږم نو همدا مقایسه مې ځوروي.

دلته د دخولې وهلو ته په کتار ودرېدو ، د استانبول دکتارونو په انډول دا بیروبار له نشت سره برابر و خو بیا هم کوم نیم ساعت په لیکه ولاړ وو ،سیمین او فرخندې ته مې کلک ست وکړ خو فرخندې ویل چې همدا نن مزار ته روا نه ده په دې ډول دا سفر هم پای ته ورسېد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحريك يادښت

د افغانستان ملي تحريك د (۱۳۹۳ ل) كال په پيل كې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه وكړه چې د دې كال په بهير كې به (شل عنوانونه) بېلا بېل ديني، علمي، ادبي او ټولنيز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې كوي. ملي تحريك دا ژمنه د ياد كال د كب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د يوې پرتمينې غونډې په ترڅ كې يې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې كړل. ملي تحريك په ياده غونډه كې ژمنه وكړه چې د (۱۳۹۴ ل) كال په بهير كې به انشاء الله د خداى (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې كوي. طبيعي خبره ده چې دا اسانه كار نه دى، ډېر زيات زيار او زحمت ته اړتيا لري، خو ملي تحريك ټينګ هوډ كړى چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي كوي. دا اثر چې ستاسو په لاس كې دى د همدې (سل عنوانونو) ژمنه كړو اثارو له جملې څخه دى، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحريك هيله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته كړي. ملي تحريك له ټولو هغو ليكوالو، ژباړونكو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندويانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهير كې يې يو بل سره مرسته او ملګرتيا كړې او دا فرهنګي بهير يې بريالى كړى، د زړه له كومې مننه كوي او كور ودانى ورته وايي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هيله

د افغانستان ملي تحريك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه او کورودانی

د افغانستان ملي تحریک د هېواد پال او فرهنګپال شخصیت ښاغلي (حاجي محمد انور اخندزاده) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا د دې اثر له لیکوال او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه کوو چې د دې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپرونو لړ: ۴۶

د افغانستان ملي تحريک
www.melitahrik.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library